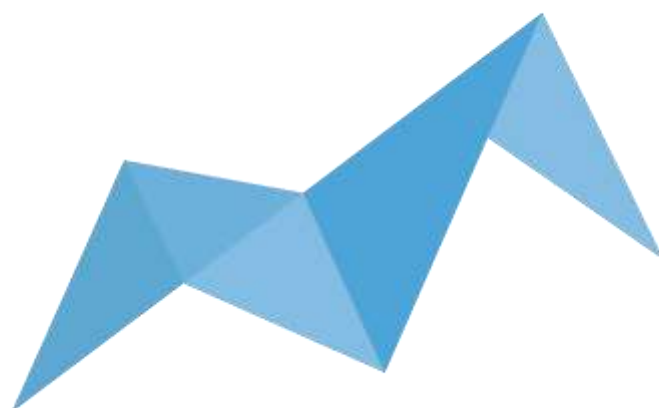

Niilo Mäki
INSTITUUTTI

Niilo Mäki -säätiö
VUOSIKERTOMUS 2018

Valtuuskunnan hyväksymä 24.5.2019

Sisällys

1. Kooste Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2018	4
2. Hanketoiminta vuonna 2018.....	10
3. Lastentutkimuslinikka	27
4. Koulutus ja julkaisutoiminta	28
5. Hallinto- ja tukipalvelut.....	35
6. Yhteistyö Suomessa.....	37
7. Kansainvälinen toiminta.....	39

Liitteet

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin julkaisuluettelo 2018

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin järjestämät koulutukset 2018

Liite 3. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2018

Liite 4. Niilo Mäki -säätiön valtuuskunta ja hallitus 2018

1. Kooste Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2018

Olennaiset tapahtumat vuonna 2018

Niilo Mäki -säätiö sr jatkoi toimintaansa tarkoituksensa mukaisesti tukemalla lasten ja nuorten neuropsykologisen arvioinnin ja kuntoutuksen kehittämistä. Säätiön ylläpitämän Niilo Mäki Instituutin keskeisenä tehtävänä on lasten ja nuorten oppimisvaikeuksien ja kehityksen erityishäiriöiden tutkimus ja niihin liittyvä arvioinnin ja kuntoutusmenetelmien kehittäminen, julkaisu ja kokeileminen, sekä alan asiantuntijoiden täydennyskoulutus. Niilo Mäki Instituutin toiminta vaikuttaa ja kohdentuu erityisesti oppimisvaikeuksia kohtanneisiin lapsiin ja nuoriin, heidän perheisiinsä, oppimisvaikeuksia työssään kohtaaviin ammattilaisiin, alalla toimiviin järjestöihin sekä oppilaitoksiin.

Niilo Mäki –säätiön vuoteen 2020 määritelty strategiatyö on kiteytetty seuraaviksi tavoitteiksi: *vahva tutkimusosaaminen, kansainvälisyys, aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen sekä tehokkaat ja joustavat toimintamallit*. Niilo Mäki -säätiön toimintaa on toteutettu näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hanketoiminta

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA myönsi Niilo Mäki -säätiölle edellisten vuosien tavoin yleisavustuksen säätiön perustoiminnan ylläpitämiseen (Ay5). STEA:n aiemmin myöntämän investointiavustuksen (B9) viimeisenä käyttövuotena toteutettiin sisäilmaremontin viimeinen vaihe (ison neuvotteluhuoneen ilmanvaihdon uusiminen).

STEA:n avustamaa hanketoimintaa oli varhaiskasvatukseen kohdentuvan *Leikitään ja keskitytään* (C2684) -hankkeen jatkuminen ja myönnettyt uudet hankkeet: kohdennettu avustus (AK4398) *Lukumummi ja -vaari toiminnan levittämiseen* ja C-hanke (C4278) *Työikäisten hahmottamisen kuntoutus – Hahku-T*. Lisäksi hankkeiden *Hahmotushäiriöiden tukeminen ja kuntoutus* (C33) ja *Kielellisten taitojen ja lukemisen tukeminen* (C36) toiminta jatkui vuodelle 2019 siirtyneillä avustuksilla.

LukiMat-palvelun sisältöjen kehittämiseen oli käynnissä kaksi hanketta: Suomen Kulttuurirahaston myöntämällä avustuksella jatkettiin *Matematiikan oppimis- ja arviointiympäristö Neuren kehittämistä*, A.L. Hartwallin säätiö tuki *SpelEtt-harjoitusmenetelmän kehittämistä tableteille ja mobiililaitteille*.

Tartu tarinaan-hanke käynnistyi Suomen Kulttuurirahasto Keski-Suomen rahaston tuella syksyllä 2018. Hankkeen tavoitteena on lisätä alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä kiinnostusta kirjoja kohtaan.

YLE Pikku Kakkosen kanssa aloitettiin Pikku Kakkosen eskarisovellukseen tulevan lukemispelin (*Puuhapeli*) kehittäminen.

OPH:n rahoittamassa *Kielitaito kuuluu kaikille* -hankkeessa kehitettiin englanninkielen äännetietoisuuden arviointi- ja harjoitusmateriaalia.

Digitaalisen arviointialustan suunnittelu ja toteutus (Arvio-ympäristö) aloitettiin Brita Maria Renlunds minne -säätiön tuella. Tavoitteena on käyttää alustaa muun muassa ruotsinkielisten arviointimenetelmien julkaisualustana.

Niilo Mäki Instituutti toteuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön kärkihankkeeseen liittyvän *Utelias luokka* -pilotin oppilaiden, opettajien ja vanhempien kyselylomakkeiden aineistonkeruun ja tutkimuksen. Tutkimus toteutetaan yhteistyössä Helsingin yliopiston ja Skope ry:n kanssa.

Niilo Mäki Instituutti toteuttaa omalla rahoituksellaan nuorten ja aikuisten lukiseulan uudistamisen ja digitalisoinnin sekä siihen liittyvän normiaineiston keruun. Kehittämisessä tehdään yhteistyötä Arvio-ympäristön kehittämishankkeen kanssa.

Oppimisvaikeuksien arviointi ja tukeminen suomenruotsalaisissa kouluissa ja päiväkodeissa -hanke (ILS) jatkui vuonna 2018 Svenska Kulturfonden, Svenska Folkskolans Vänner ja Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne -säätiöiden yhteisrahoituksella.

Suomen Akatemian tukemia tutkimushankkeita oli vuonna 2018 käynnissä kaksi: ReadDrama (*Projektimuotoisen lukuteatterin vaikuttavuus lukivaikeuskuntoutuksessa*) ja DysGeBra (*Dyslexia: genes, brain functions, interventions*).

Yhteistyössä Grönlannin opetusviraston ja Jyväskylän yliopiston kanssa toteutetaan *grönlanninkielinen versio GraphoLearn-oppimispelistä* ja siihen liittyvä tutkimus. GraphoLearn-pelistä kehitettiin myös flaaminkielinen tutkimusversio belgialaisen KU Leuven -yliopiston tutkimukseen.

Kansainvälinen toiminta

Niilo Mäki Instituutin kansainvälistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa jatkettiin hankesuunnitelmien mukaisesti. Lisäksi tutkimusyhteistyötä tehtiin muun muassa Meksikossa (Universidad de Monterreyn ja Emiliano Zapata Universidadin kanssa varhaiskasvatuksen tuen merkityksestä koulu- ja oppimisvalmiuksien kehitykselle köyhistä oloista tuleville lapsille), Belgiassa (KU Leuvenin tutkimus GraphoLearn-pelin flaaminkielisellä versiolla) ja Grönlannissa (GraphoLearn-oppimispelin grönlanninkielinen versio).

Niilo Mäki Instituutissa kävi useita vieraita Suomesta ja ulkomailta. NMI isännöi Fulbright Distinguished Teacher Awards –stipendiaattia Martha Infantea tammikuu-kesäkuu 2018 ja yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa Fulbright Specialist-asiantuntijavierailua, jossa tutkija Martha Elford Kansasin yliopistosta vieraili Jyväskylässä 1,5 kk syksyllä 2018. Lisäksi Instituutissa vieraili Josep M Serra-Grabulosa Barcelonan yliopistosta 1.8.-30.9.2018.

Muu toiminta

Suomen- ja ruotsinkielisen Ekapelin jakelua ja ylläpitoa jatkettiin Niilo Mäki Instituutissa.

Prokoulu-hankkeen aineiston käsittelyä jatkettiin yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa.

Vuoden 2016 loppuun asti rahoitetun *Oppimisvaikeuksien pysyvyys* -hankkeen aineiston käsittely jatkoi väitöskirjan tekemiseen tarkoitettua apurahan turvin.

Yhteistyötä (hanketoiminta, materiaalityönto, jne.) alan järjestöjen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten, oppilaitosten ja muiden organisaatioiden kanssa jatkettiin. Niilo Mäki säätiön asiantuntijoita osallistuu mm. muiden alan toimijoiden hankkeiden ohjausryhmiin, neuvottelukuntiin ja asiantuntijafoorumeille. Päätäjien kanssa käytiin vuoropuhelua oppimisvaikeuksiin liittyvissä teemoissa. NMI:n asiantuntijuuden näkyminen kansallisesti ja kansainvälisesti on tärkeää tulevien hanke- ja tutkimusrahoitusten saamiselle.

Lastentutkimuslinikka

Jyväskylän kaupungin perheneuvolan Lastentutkimuslinikan toiminta jatkui yhteistyössä Niilo Mäki Instituutin kanssa. Yhteistyö on mahdollistanut hankkeissa kehitettyjen toimintamallien kokeilun käytännön asiakastyössä, Instituutin tutkijoiden tutustumisen ja osallistuminen kliiniseen työhön sekä tuonut Instituutin hankkeille läheisen yhteyden käytännön toimintaa ja tutkimustarpeisiin.

Lastentutkimuslinikalla kävi oppimisvaikeuksien arvioinnissa 55 lasta (2017: 63) ja kuntoutuksessa 55 lasta (2017: 76). Arvioinneissa käyneistä lapsista noin puolet oli Jyväskylän ulkopuolisista kunnista. Keski-Suomen alueella psykologeja konsultoitui 215 lapsen asioissa (2017: 193). Jonotusaika palveluun oli keskimäärin 16 kuukautta (2017: 13 kuukautta). Lastentutkimuslinikan henkilöstömäärä oli kolme vakituista psykologia (2017: 3+1 määräaikainen hanketyöntekijä). Jonotusajan pidentymistä selittää osaltaan myös keväällä 2017 tulleiden läheteiden määrän kaksinkertaistuminen. Perheneuvolassa otettiin käyttöön

lasten ja nuorten neuropsykiatrisen tuen palveluseteli, jota kohdennettiin myös Lastentutkimuskeskuksen asiakkaille. Palveluseteliä laajennettiin vuodelle 2019.

Koulutus- ja julkaisutoiminta

Niilo Mäki Instituutin koulutustoimintaa järjestettiin valtakunnallisesti NMI:n omina maksullisina koulutuksina sekä tilauskoulutuksina ja Opetushallituksen rahoittamina koulutuksina. Koulutuksissa hyödynnettiin verkkokoulutuksen tarjoamia mahdollisuuksia.

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI Bulletin ilmestyi 4 kertaa. Lehden päätoimittajana oli kesäkuuhun 2018 asti PsT Minna Torppa ja kesäkuusta eteenpäin KT Sirpa Eskelä-Haapanen.

Koulutus- ja julkaisutiedote julkaistiin sähköisesti kaksi kertaa vuodessa (pieni painos painettuna) ja tämän lisäksi NMI:n toiminnasta, tapahtumista, julkaisuista ja koulutuksista tiedotettiin kuukausittain ilmestyvällä kuukausikirjeellä (noin 26 500 vastaanottajaa) sekä sosiaalisessa mediassa. Lisäksi lukuisissa alan ammattihenkilöstölle kohdennetuissa tapahtumissa on esitelty Niilo Mäki Instituutin julkaisuja ja toimintaa.

Niilo Mäki Instituutin yhteistyökumppaneidensa kanssa järjestämä Hyvä Alku -tapahtuma järjestettiin 20.-21.9. Jyväskylä Paviljongissa ja se keräsi paikalle kumpanakin päivinä noin 2000 varhaiskasvatuksen, esi- ja alkuopetuksen ja alakoululaisten kanssa työskentelevää ammattilaista.

Koulutus- ja julkaisutoiminnan tulos toteutui arvioitua suurempana.

Vuonna 2018 julkaistiin seuraavat myyntijulkaisut:

- Kummi 18. Monilukutaidon mestariksi.
- Kummi 8. FOKUS. Träningsprogram i smågrupp för 8-11 -åriga barn med uppmärksamhetssvårigheter.
- Kummi 13. HURTIG. En konsultationsmodell för daghem – strukturerat stöd för rastlösa barn.
- Sanaseula – Lapsen varhaisen sanaston kehityksen seulontamenetelmä.
- Matematiikan opetus ja oppiminen.
- YKÄ – luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä yläkouluun.

OPH-koulutushankkeita oli vuonna 2018 käynnissä kuusi hanketta, joista neljä päättyi vuoden 2018 lopussa. Lisäksi käynnissä oli Jyväskylän yliopiston koordinoima LukiLoki-täydennyskoulutusohjelma, jossa Niilo Mäki Instituutti oli osatoteuttajana.

Hallinto ja henkilöstö

Niilo Mäki Instituutti on yksi merkittävimmistä oppimisvaikeusalan toimijoista Suomessa. Instituutin arvokkain pääoma on osaavassa ja asiantuntevassa henkilöstössä, laadukkaassa tutkimus- ja kehittämistyössä ja korkealuokkaisessa koulutus- ja julkaisutoiminnassa. Asiantuntijoiden työ luo uusia tutkimustuloksia, toimintamalleja, menetelmiä, materiaaleja ja muita tuotoksia joita voidaan soveltaa käytäntöön ja käytännön toimijoiden tueksi.

Niilo Mäki Instituutissa oli vuonna 2018 käynnissä 17 avustuksen saanutta tutkimus- tai kehittämishanketta (vuonna 2017 14 hanketta) sekä seitsemän Opetushallituksen tukemaa opetustoimen henkilöstökoulutushanketta (vuonna 2017 kuusi hanketta). Niilo Mäki -säätiön hallintoa ylläpidettiin pääosin STEA:n yleisavustuksella, hankkeilta kerätyillä yleiskustannusosuuksilla ja koulutus- ja julkaisutoiminnan tuotoilla. Yleiskulua (15 % kuluista ja kokonaiskustannusmallia noudattavien hankkeiden osalta 55-65 %) perittiin kaikilta hankkeilta, joiden rahoittajan säännöt eivät sitä erikseen kieltäneet. Yleiskustannusosuudella katettiin hankkeille yhteisiä kuluja (mm. yhteiset tilat, hallinnon kulut, työterveys, siivous, yritysvakuutukset, työkykyä ylläpitävät toimet, virkistystoimet).

Koko vuoden 2018 ajalta tarkasteltuna Niilo Mäki Instituutissa työskenteli keskimäärin 50,3 henkilöä/kk, joista kokoaikaisia työntekijöitä oli keskimäärin 25,5 henkilöä kuukaudessa (edellisenä vuonna 26,6) ja osa-aikaisia 12,8 henkilöä (6,8 htkk; edellisenä vuonna 8,4 htkk) ja tuntilistalla keskimäärin 12,1 henkilöä kuukaudessa (keskimäärin 1,73 htkk/kk; edellisenä vuonna 1,9 htkk/kk). Kokoaikaiseksi muutettuna NMI:n kuukausi- ja tuntipalkkaisten työntekijöiden lukumäärä oli vuoden 2018 aikana keskimäärin 34 henkilötyövuotta (36,9 henkilötyövuotta vuonna 2017) kuukaudessa. Henkilömäärä oli loppuvuodesta kasvussa alkaneiden uusien hankkeiden myötä. Lisäksi NMI:ssä oli keskimäärin 4,9 henkilöä/kk palkattomassa harjoittelussa, apurahalla tai muussa ei-työsuhteisessa tehtävässä.

Osaava henkilöstö on Niilo Mäki Instituutin tärkein voimavara, joka luo edellytykset huippututkimukselle ja laadukkaalle kehittämistyölle, toimivalle ja tehokkaalle hallinnolle ja korkealuokkaiselle koulutus- ja julkaisutoiminnalle.

Niilo Mäki -säätiö otti kesäkuussa 2018 käyttöön uuden palkkausjärjestelmän, jonka kehittämistä jatketaan yhteistyössä henkilöstöstä koostetun palkkatyöryhmän kanssa. Tavoitteena palkkausuudistuksessa on varmistaa Niilo Mäki -säätiön palkkojen kilpailukykyisyys ja palkkojen määrittäminen entistä vahvemmin työtehtävän vaativuuden perusteella. Palkkauduistuksen lisäksi myös uuden henkilöstön rekrytointiprosessia uudistettiin ja päivitettiin tasa-arvoseikat ja toiminnan läpinäkyvyys huomioiden.

Myös uuden taloushallintojärjestelmän käyttöönotto aloitettiin vuonna 2018 ja se saadaan päätökseen huhtikuussa 2019. Entisen taloushallinto-ohjelmiston ylläpito päättyi vuoden 2018 lopussa, mikä uudistuneiden viranomaismääräysten kanssa (mm. KATRE-rekisteri) edellytti ohjelmiston uudistamista. Kilpailutuksen kautta päädyttiin vaihtamaan taloushallintojärjestelmä CGI Sonet Premiumiin.

Toimenpiteitä hallintoon ja tutkimus- ja kehittämistoimintaa aiheutti myös voimaantullut EU:n tietosuoja-asetus (GDPR), jonka aiheuttamia vaatimuksia NMI:n toimintaan selvitettiin ja toimintoja päivitettiin tarvittaessa.

Säätiölain muutoksen siirtymäaika päättyi joulukuussa 2018 ja Niilo Mäki -säätiö päivitti sääntönsä uuden säätiölain mukaiseksi. Uudet säännöt tulevat voimaan keväällä 2019, kun Patentti- ja rekisterihallitus on ne vahvistanut.

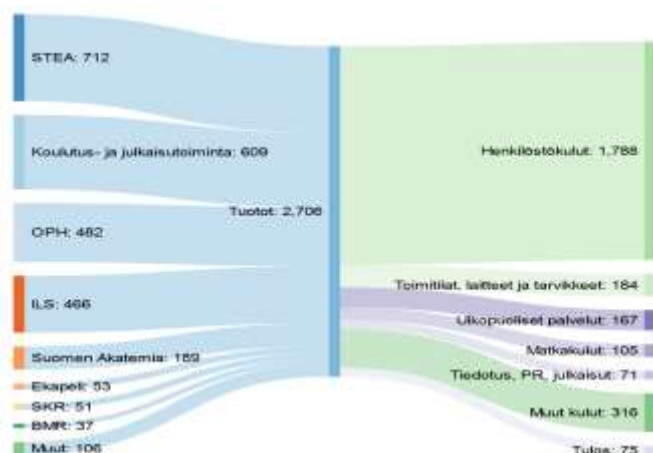
Niilo Mäki -säätiön valtuuskunta kokoontui vuonna 2018 kaksi kertaa. Niilo Mäki -säätiön hallitus kokoontui vuoden 2018 aikana 7 kertaa. Hallituksen jäseninä olivat vuonna 2018 seuraavat:

Jäsen	Varajäsen
Päivi Fadjukoff, puheenjohtaja	Onerva Mäki
Paavo Leppänen, varapuheenjohtaja	Ilkka Mäkitalo
Timo Ahonen	Tiina Parviainen
Ulla Richardson	Reija Alen
Päivi Kalilainen	Airi Valkama
Anne Korhonen	Kirsi Kallionpää
Matti Kuorelahti	Hannu Savolainen

Niilo Mäki -säätiön valtuuskunnan tai hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita valtuuskunta- tai hallitustyöskentelystä lukuun ottamatta hallituksen puheenjohtajaa (Päivi Fadjukoff), jolle maksettiin 2018,26 €/vuosi ja hallituksen varsinaisista jäsenistä Timo Ahoselle maksettiin korvausta tutkimusjohtajana toimimisesta 300 €/kk. Säätiön lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty muita avustuksia, taloudellisia etuja, rahalainoja tai muita vastaavia etuja.

Talous

Niilo Mäki -säätiön vuositulos oli 75 444,12 € ylijäämäinen (edellinen vuosi: 76 973,09 € ylijäämäinen). Niilo Mäki -säätiö on hoitanut kaikki taloudelliset velvoitteensa sopimusten mukaisesti.

Kuva 1. Niilo Mäki säätiön tuotot ja kulut vuonna 2018

Olennaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

STEA myönsi vuodelle 2019 rahoituksen jatkuville hankkeille (*Työikäisten hahmottaminen - Hahku T, Lukumummi- ja vaaritoiminnan levittäminen ja Leikitään ja keskitytään*). Säätiön hakemaan yleisavustukseen (Ay5) STEA myönsi 1,8 %:n korotuksen.

EU:n Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Network (ITN) -hankkeelle *Neo-Prism-C (Neurodevelopmental Optimal-Predictors Risk Factors and Intervention from a systems approach to maladjustment in children)* myönnettiin rahoitus. Vuosille 2019-2022 ajoittuva tohtorikoulutushanke on Kyproksen yliopiston vetämä ja Niilo Mäki -säätiö on mukana hankekonsortiossa.

Ulkoasianministeriö myönsi jatkoa *eTaleAfrica* -kehitysyhteistyöhankkeelle vuosiksi 2019-2022.

Taloushallinto-ohjelmiston uudistaminen on edennyt aikataulussa ja uuteen järjestelmään siirrytään kaikkien toimintojen osalta huhtikuussa 2019.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hankkeiden määrän arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla, vaikka osa nykyisistä hankkeista päättyy vuoden 2019 aikana. Henkilöstön määrän arvioidaan kasvavan henkilötyökuukausina. Koulutus- ja julkaisu toiminnan odotetaan jatkuvan myönteisenä. Lisäksi täydennyskoulutushankkeille on haettu uutta rahoitusta OPH:lta.

Edelliset kaksi vuotta ovat olleet ylijäämäiset ja myönteisen taloustilanteen odotetaan jatkuvan vuonna 2019. Myönteiset tulokset mahdollistavat uusien tuotteiden kehittämistyön (esim. vuonna 2018 aloitettu nuorten ja aikuisten lukiseulan uudistaminen), NMI:n toiminnan markkinointiin ja näkyvyyteen satsaamisen (www-sivujen uudistus, sähköisen tiedotuksen uudistukset) sekä henkilöstön kouluttamisen (esim. projektinvetäjien koulutus) ja työhyvinvoinnin kehittämisen. Näillä panostuksilla on vaikutusta pidemmälle aikavälille ja niiden kautta voidaan vahvistaa Niilo Mäki Instituuttia varautumaan myös taloustilanteessa tapahtuviin muutoksiin. Tutkimus- ja kehittämisosaamisen sekä asiantuntemuksen pitkäjänteiseen kehittämiseen tulee kiinnittää huomiota erityisesti toiminnan projektiluonteisuuden vuoksi.

Osaan vuonna 2018 haetuista hankkeista saadaan päätökset kevään ja kesän 2019 aikana. Lisäksi uusia hankehakemuksia on ryhdytty valmistelemaan. Rahoitusta haetaan mm. STEA:lta, Opetushallituksesta, Suomen Akatemialta, opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Suomen Kulttuurirahastosta sekä muilta suomalaisilta että ulkomaisilta säätiöiltä ja rahoittajilta. Uusia keinoja tuottojen saamiseksi kartoitetaan jatkuvaksi, jotta toimintaa voidaan jatkaa tulevaisuuden osaamistarpeet huomioiden.

Säätiön toiminnassa korostetaan edelleen laadukkuutta ja korkeaa tasoa sekä toimien sovellettavuutta käytännön toimijoiden avuksi.

2. Hanketoiminta vuonna 2018

HAHKU-T, työikäisten hahmottamisen kuntoutuminen, 2018-2020

Projektin vetäjä: Juha Lahti

Henkilöstö (2018): Juha Lahti, Pekka Räsänen ja Mika Minkkinen

Kesto: 2018–2020

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C4278, (180 600 €)

Yhteistyökumppanit: ADHD-liitto ry, Aivoliitto ry, Autismi- ja aspergerliitto ry, Erilaisten oppijoidenliitto ry, Suomen CP-liitto ry, Jyväskylän yliopiston Normaalikoulu, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva.

Tavoitteet: Tuottaa verkkotietopalvelun, tiedotuksen ja koulutusten avulla tietoa hahmotushäiriöistä, niiden tunnistamisesta ja tukemisesta sekä kehittää tietokoneavusteisia arvioinnin ja kuntoutuksen välineitä hahmotushäiriöiden kuntoutuksen sekä oppimisen tukemiseksi.

WWW-sivut: www.hahku.fi

<https://www.facebook.com/hahmottaminen>

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Ensimmäisen toimintavuoden aikana loimme hankkeelle rakenteet (ohjausryhmä, kokemusasiantuntijapaneeli) ja yhteistyökäytänteet yhteistyöjärjestöjen kanssa.

Loimme verkkoympäristön teknisen ja toiminnallisen alustan yhdessä Mediamaisteri Oy:n kanssa. Kokosimme sisältörungot Löydä ja tunnista sekä Liiku ja suunnista kokonaisuuksiin yhdessä kokemusasiantuntijaryhmän kanssa konsultoiden ohjausryhmää.

Koulutussektorilla rakensimme perusrungon 4-päiväiseen mentor-koulutukseen sekä koulutuskokonaisuudet ammattilaiskoulutuksiin.

Päivitimme ja muokkasimme tietopalvelusivuston ulkoasun, rakenteen ja sisällöt. Lisäksi kokosimme ja julkaisimme hahmottamiseen liittyvää ajankohtaista tutkimustietoa (www.hahku.fi ja [facebook.com/hahmottaminen](https://www.facebook.com/hahmottaminen)-sivustoille), jota hyödynsimme verkkoharjoitteiden ja koulutussisältöjen suunnittelussa.

Projektin vetäjä: Pekka Räsänen

Henkilöstö (2018): Pekka Räsänen, Mika Minkkinen ja Anna Lehtola

Kesto: 2014–2017 (2018) vuonna 2018 projektissa käytettiin projektin päättymisen jälkeinen ylijäämä rahoittajan kanssa sovitun toimintasuunnitelman mukaisesti hankkeen tulosten viemiseen kentälle siten, että ne olisivat laadukkaalla tavalla kaikkien käytettävissä.

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C33, (41 000 €).

Yhteistyökumppanit: Hankkeen aikaiset yhteistyökumppanit: ADHD-liitto ry, Aivoliitto ry, Suomen CP-liitto, Erilaiset oppijat ry, Koulut ja erityiskoulut: ohjaus- ja oppimiskeskus Valteri-Onerva, Jyväskylän yliopiston Normaalikoulu.

Tutkimuslaitokset ja yliopistot: Psykologian ja liikuntatieteiden laitokset sekä kasvatustieteiden tiedekunta; Jyväskylän yliopisto; Klingberg lab, Karolinska Institutet, Ruotsi; Aalto yliopisto, Helsinki; Division of Cognitive Neuroscience, The Johns Hopkins University, USA; Department of Psychology, Temple University, USA; Universität Münster, Saksa;

Tavoitteet: Tuottaa verkkotietopalvelun, tiedotuksen ja koulutusten avulla tietoa hahmotushäiriöistä, niiden tunnistamisesta ja tukemisesta sekä kehittää tietokoneavusteisia arvioinnin ja kuntoutuksen välineitä hahmotushäiriöiden kuntoutuksen sekä oppimisen tukemiseksi.

WWW-sivut: www.hahku.fi

<https://www.facebook.com/hahmottaminen>

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Hanke päättyi 2017. Vuonna 2018 käytettiin vähäinen ylijäämä hankkeen tuotosten jatkokehitystyöhön. Hankkeen päättymisvuoden jälkeisiä tuloksia voidaan lähestyä parhaiten käyttäjäindikaattoreiden kautta. Hankkeen tietopalvelusivustolla kävi vuoden 2018 aikana yksittäistä 51 673 vierailijaa. Suosituimmat sisällöt tietopalvelussa olivat: (1) usein esitetyt kysymykset, (2) Vektor-harjoituspelin opastus, sekä (3) Oppitunti hahmotushäiriöistä -videosarja. Hankkeen facebook-sivustolla sinne tuotettuja hahmottamisen häiriöihin, niiden tutkimukseen ja kuntoutukseen liittyviä uutispaloja seuraa runsaat 10 000 kävijää kuukausittain. CM-säätiön johdolla tuotettu hahmottamisen ja matematiikan oppimisen tablet-harjoituspelejä julkaistiin marraskuussa 2016. Sen jälkeen se on Suomessa ladattu 67 000 laitteeseen. Näistä verkkoon liitettyllä laitteella runsaasti harjoitelleita ja siten meille kokonaiset harjoittelutiedot automaattisesti tuottaneita on ollut vuoden 2018 loppuun mennessä yhteensä 23 279 harjoittelijaa. Vuonna 2018 tehtiin myös sopimus Turun yliopiston oppimisanalytiikan keskuksen kanssa hankkeessa kehitettyjen hahmottamisen arviointitehtävien siirtämisestä osaksi OAK:n Ville-oppimisympäristöä, joka tulee tarjoamaan ne jatkossa sen kymmenille tuhansille käyttäjille.

Lukumummit
ja -vaarit

LUKUSILTA

Projektin vetäjä: Hanna Pöyliö

Henkilöstö (2018): Hanna Pöyliö

Kesto: 2015–2017 (2018)

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), RAY-C36, (15 200 €).

Yhteistyökumppanit: Lastenkirjainstituutti, Monikulttuurikeskus Gloria, Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Tavoitteet: Kehittää 1. Lukumummi ja -vaari -toimintamalli suomea toisena kielenä opiskelevien sanavaraston tukemiseen 2. Lukumummi ja -vaari -kerho maahanmuuttajataustaisten lasten oman äidinkielen tukemiseen 3. Arvaa sana -korttipeli ilmaiseksi kaikkiin Suomen alakouluihin 4. Lukusilta.fi vanhempainopassivuston päivitys, tietoa vanhemmille lukutaidon ja kielellisten taitojen tukemisesta.

www-sivut: <http://www.lukumummit.fi> , <http://www.lukumummit.fi/arvaasana>

<http://fb.com/lukumummitjavaarit>

<http://twitter.com/lukumummit>

<http://www.lukusilta.fi>

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Vuodelta 2017 siirtyneillä varoilla jatkettiin Lukusilta-vanhempainopassivuston viimeistelyä. Lukusilta.fi sisältää lukutaitoon ja kielellisiin taitoihin liittyvä opasmateriaalia vanhemmille. Opasmateriaalin avulla vanhemmat sekä kasvatusalan ammattilaiset saavat faktatietoa kielellisten taitojen luonteesta ja ilmenemisestä sekä käytännönläheisiä kotiharjoituksia arkeen sovellettavaksi. Sivusto (lukusilta.fi) julkaistiin syksyllä 2018.

Hankkeen muut toiminnot saivat jatkoa uudesta AK4398 –avustuksesta.

Projektin vetäjä: Liisa Klenberg

Henkilöstö (2018): *Projektityöntekijät:* Liisa Klenberg, Mirja Myllykoski, Sini Teivaanmäki, Vesa Närhi (Jyväskylän yliopisto). *Ryhmänohjaajat:* : Nina Kultti-Lavikainen, Ulla Leppänen, Anna-Kaija Eloranta, Mika Minkkinen, Hannele Anetjärvi-Villanen (Jyväskylän kaupunki), Pirkko Leppänen (Jyväskylän kaupunki), Sannu Kesti (Toivo ry), Tuija Terävä (Toivo ry), Elina Ihalainen (Helsingin kaupunki), Annika Vuorinen (Helsingin kaupunki), Heidi Backman (Vantaan kaupunki), Johanna Sorsa, Anna Uusitalo (HUS), Teija Kivelä (Rovaniemen kaupunki), Tanja Kumpula (Rovaniemen kaupunki), Tuula Lampela (Rovaniemen kaupunki), Niina Iivari (Rovaniemen kaupunki), Marja-Liisa Mulari (Rovaniemen kaupunki), Noora Kostamo (Rovaniemen kaupunki)

Kesto: 2017–2019

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C2684, (108 300 €).

Yhteistyökumppanit: *Järjestöt:* ADHD-liitto, Toivo ry. *Kunnat:* Espoon kaupunki, Jyväskylän kaupunki, Rovaniemen kaupunki. *Yliopistot ja tutkimuslaitokset:* Dione Healey, Otagon yliopisto, Uusi-Seelanti. *Ohjausryhmä:* Eeva Aronen (Helsingin yliopisto), Katariina Berggren (ADHD-liitto), Aino-Elina Hovatta (kokemusasiantuntija), Nina Kultti, Marja-Leena Laakso (Jyväskylän yliopisto), Elina Lähti (Jyväskylän kaupunki), Hanna Raaska (HUS)

Tavoitteet: Lasten toiminnanohjauksen taitojen kehittymistä edistävän, näyttöön perustuvan ryhmätoiminnan käynnistäminen ja arvioiminen Suomessa. Käytännön tavoitteen tarjota perheille, joissa huolta 4-5-vuotiaan lapsensa toiminnanohjauksesta, mahdollisuus osallistua ryhmätoimintaan Helsingissä, Jyväskylässä ja Rovaniemellä ja myöhemmin valtakunnallisesti. Vanhemmille tuotetaan myös verkkomateriaalia toiminnanohjaukseen tukevasta leikistä.

www-sivut: www.keskitytaan.fi

<https://www.facebook.com/leikitaanjakeskitytaan/>

<https://twitter.com/keskitytaan?lang=fi>

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Vilkkaiden 4-5 -vuotiaiden lasten ja heidän vanhempien ohjaustoimintaa järjestettiin Helsingissä 5 ryhmää, Jyväskylässä 6 ryhmää ja Rovaniemellä 2 ryhmää. Kahdeksan viikkoa kestävässä ryhmätoimintaan ja kotona tapahtuvan leikin ohjaukseen osallistui yhteensä 56 perhettä. Osallistuvia perheitä rekrytoitiin yhteistyökunnissa varhaiskasvatuksen ja terveyden huollon kautta, ADHD-liiton verkkosivujen ja uutiskirjeen välityksellä, hankkeen verkkosivujen ja sosiaalisen median kautta sekä lehti-ilmoituksilla. Ohjaustoiminnasta ja sen vaikuttavuudesta kerättiin arvioita ja palautetta ennen, jälkeen ja 3 kk ryhmän päättymisen jälkeen osallistuneilta vanhemmilta, lasten päivähoitosta sekä ryhmien ohjaajilta.

Ryhmänohjaajien koulutukseen osallistui Rovaniemellä 6 ohjaajaa. Kaikille ryhmien ohjaajille järjestettiin työnohjaus 2 kertaa ryhmän aikana.

Hankkeen toiminta sai näkyvyyttä Yle TV:n Keski-Suomen alueuutisissa ja Ylen verkkosivuilla 6.2.2018, Lapin kansa-lehdessä 12.2.2018 ja Leikkipäivä-ohjelman mediakanavien kautta (artikkeli nettisivuilla sekä maininnat Twitterissä ja Facebook-sivuilla). Hankkeen toiminnasta kerrottiin myös Hyvä alkua -tapahtumassa sekä koulutustilaisuuksissa Helsingin, Turun ja Tampereen yliopistoissa.

Yhteistyökumppaneita tavattiin Jyväskylän perheneuvolan järjestämässä yhteistyötapaamisissa, Rovaniemen perheneuvolan ja varhaiskasvatuksen tapaamisissa sekä ohjausryhmän kokouksissa.

Projektin vetäjä: Adrienn Jalonen

Henkilöstö (2018): Adrienn Jalonen

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskas (STEA), STEA AK4398, (87 600 €).

Yhteistyökumppanit: Mannerheimin Lastensuojeluliitto, SuMo Suomen Monikulttuurikeskukset ry, Monikulttuurikeskus Gloria, Jyväskylän kaupungin perusopetuspalvelut, Kansalaisareena, Suomen Vanhempainliitto, Lukukeskus, Vanhempainliitto, Monikulttuurinen kirjasto

Tavoitteet: 1. Lukumummi ja -vaari -toiminta levitetään osaksi kaikkien Mannerheimin Lastensuojeluliiton piirien toimintaa. 2. Vähintään 10 monikulttuurikeskusta ympäri Suomen ottaa Lukumummi ja -vaari -kerhon osaksi toimintaansa. 3. Lukumummit ja -vaarit pääsevät tekemään vapaaehtoistyötä lähimmälle koululle, joka tarvitsee vapaaehtoisen, siten että prosessi kuormittaa mahdollisimman vähän MLL:a. 4. Kaikki Lukumummit ja -vaarit saavat vertaistukea toisilta vapaaehtoisilta MLL:n paikallisyhdistysten tai monikulttuurikeskusten järjestämänä. 5. Lukumummi ja -vaari -toiminta on valtakunnallisesti näkyvä ja tunnettu tapa tukea lasten lukutaitoa

www-sivut: <http://www.lukumummitjavaarit.fi>

Facebook: <http://fb.com/lukumummitjavaarit>

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Vuonna 2018 jatkettiin yhteistyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa toiminnan koordinoimisessa ja levittämisessä. Vuoden aikana saatiin 9/10 MLL-piirissä toiminta käyntiin. Uusia piiriä ja piirialueita on tullut mukaan toimintaan kolme. Vapaaehtoisten määrä vuonna 2018 oli noin 300 ja lapsia noin 600. Kaikissa toiminnassa mukana olevissa piireissä koulutettiin MLL-koordinaattorit huolehtimaan toiminnasta omalla alueella ja kouluttamaan uusia vapaaehtoisia. Uusille vapaaehtoisille pidettiin koulutuksia tasaisesti. Vertaistapaamisia vapaaehtoisille on järjestetty keskimäärin neljä kertaa vuoden aikana jokaisella paikkakunnalla. Lisäksi toiminta oli esillä Educa-messuilla ja Jyväskylän Hyvä Alku-tapahtumassa. Keväällä ja syksyllä järjestettiin teemaviikot, joiden aikana Lukuvaarit lukivat suorissa live-lähetyksissä kirjoja lapsille.

Lukumummi ja -vaari -kerho jatkoi toimintansa Jyväskylässä monikulttuurikeskus Gloriassa. Vapaaehtoiset lukevat omalla äidinkielellä lasten kanssa. Levitystyö muille paikkakunnilla aloitettiin suunnittelemaan ja yhteistyökumppaneita kartoitettiin.

Toiminnan yleismateriaalia ja perehdytysmateriaalia päivitettiin, uudet promokuvat otettiin ja uudet nettisivut otettiin käyttöön.

Projektin vetäjä: Suvi Ylönen

Henkilöstö (2018): Suvi Ylönen, Riikka Vuorenpää, Karoliina Vallipuro (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri ry) ja Kristiina Niemi-Kaija (Jyväskylän kesäyliopisto)

Kesto: 2018-2019

Rahoittaja: Suomen Kulttuurirahaston Keski-Suomen rahasto, (42 400 €).

Yhteistyökumppanit: *Kehittäjäkumppanit:* Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri ry ja Jyväskylän kesäyliopisto, *Kumppanit:* Keski-Suomen Ensi- ja turvakodit, Keski-Kirjastot, Keski-Suomen kunnat, Lukukeskus, Suomen Vanhempainliitto, JYP, Jyväskylän yliopisto. Tavoitteet: Osallistuvien lasten ja perheiden kiinnostus kirjoja kohtaan kasvaa, lapsille luetaan enemmän ja lukemisen hyödyt koskettavat yhä useampaa lasta. Hankkeessa huomioidaan erityisesti ne perheet, joissa lukeminen ei vielä ole näkyvä osa arkea. Varhaiskasvatuksen ammattilaiset, vapaaehtoistoimijat ja vanhemmat saavat konkreettisia keinoja ja tietoa lasten kielellisten taitojen ja lukutaidon kehittymisestä.

Verkkosivut: tartutarinaan.fi, facebook.com/tartutarinaan, instagram.com/tartutarinaan, twitter.com/TTarinaan

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Hankkeen Kick Off -tilaisuus "*Lukemattomat seikkailut odottavat*" pidettiin Hyvä Alku - tapahtuman yhteydessä Jyväskylän Paviljongissa 20.9.2018. Esittelimme hanketta Niilo Mäki Instituutin messuosastolla, pidimme molempina messupäivinä tietoiskut hankkeesta sekä torstaina 20.9. työpajan "Tartu tarinaan - Lukuiloa toiminnallisesti ja elämyksellisesti".

Syksyllä luotiin hankkeen logo sekä kuvittaja Terese Bastin suunnitelmien Lukuhahmot, jotka edustavat lapsille tyypillisiä tapoja oppia ja omaksua tietoa. Järjestimme päiväkotiryhmille Lukuhahmojen nimikypäilyä ja julkaisimme saamiemme 243 nimiehdotuksen pohjalta Lukuhahmojen nimet Lapsen oikeuksien päivänä 20.11.2018.

Syksyllä 2018 pilotoimme hankesuunnitelman mukaisesti eri toimintamalleja. Jyväskylässä, Pihtiputaalla ja Kinnulassa pilotoitiin kolmea erilaista Lukuboksia. Mukana pilotissa oli yhteensä 150 lasta vanhempineen sekä neljän päiväkodin/esiopetusryhmän henkilökunta (22). Perhekahviloiden Lukuboksi-toimintaa pilotoitiin neljässä eri Perhekahvilassa Jyväskylässä, Uraisilla ja Laukaassa. Syksyllä 2018 pilotoitiin myös kahta työpajaa, joista Tarinan tila, mielen tila -työpaja oli suunnattu ammattilaisille ja Lumihutale-työpaja lapsille ja vanhemmille.

Syksyn toiminnassa mukana oli yhteensä 12/23 Keski-Suomen kuntaa. Elokuussa Keskisuomalaisessa julkaistiin juttu hankkeen alkamisesta ja isänpäiväviikolla marraskuussa aukeaman kokoinen juttu Kiedo meidät tarinaan -kampanjasta. Hankkeesta tehtiin juttu myös Kulttuurirahaston Tammenlastuja-lehteen.

Avasimme syksyn aikana hankkeen internetsivut sekä hankkeen sosiaalisen median tilit Facebookiin, Instagramiin ja Twitteriin. Järjestimme syksyn aikana kaksi somekampanjaa, joista ensimmäinen oli kirja- ja lukuvinkkaus syyslomaviikolla. Isänpäiväviikolla osallistuimme Suomen Vanhempainliiton "Kiedo meidät tarinaan" -kampanjaan lähettämällä päivittäin miesten lukemia satutuokioita (10 kpl), joissa lukijoina oli mm. Jypin pelaajia, näyttelijöitä ja lapsiasiavaltuutettu. Julkaisimme blogissa myös "Erilaiset isät lukijoina" -juttusarjan, jossa mukana oli mm. Jyväskylän kaupunginjohtaja Timo Koivisto. Lukulähetysistä koostettiin soittolista YouTubeen ja hankkeen internetsivuille on koottu kirjoihin liittyviä toiminnallisia vinkkejä.

Projektin vetäjä: Matti Kinnunen

Henkilöstö (2018): Matti Kinnunen, Jaakko Ryssy

Kesto: 2017-2019

Rahoittaja: Suomen Kulttuurirahasto, (8 900 €).

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto

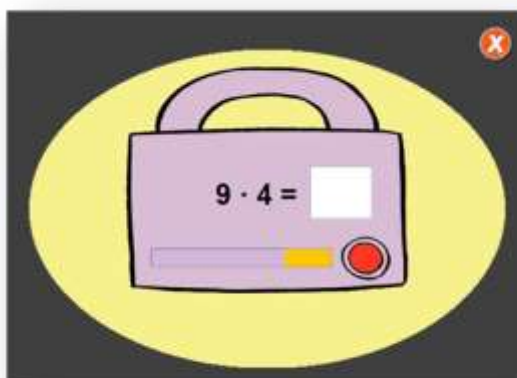
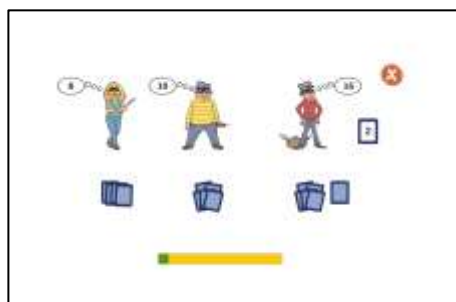
Tavoitteet: Hankkeen tavoitteena on kehittää tableteilla toimiva, uudistettu versio Neure oppimis- ja arviointiympäristöstä.

Verkkosivut: www.lukimat.fi

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Neure-ympäristö on LukiMat-hankkeessa laadittu tietokoneilla käytettäväksi. Neuren käyttömahdollisuuksia opetuksen ja oppimisen tukena sekä tutkimuksissa lisäisi se, että ympäristö toimisi myös tableteilla ja muilla mobiililaitteilla. Mobiilisovelluksesta oli aiemmalla rahoituksella kehitetty kokeiluversio, mutta sen julkaisukuntoon saaminen edellytti käyttöliittymän ja tehtävien jatkokehitystyötä.

Vuoden 2018 aikana Neuren mobiiliversiota ja eri mobiililaitteille sopivaa käyttöliittymää kehitettiin hieman eteenpäin, mutta rekrytointihaasteiden vuoksi kehittämistyön loppuunsaattaminen siirtyy vuodelle 2019.

Puuhapeli-sovelluksen laadinta YLE Pikku kakkosen eskariympäristöön, 2018-2019

Projektin vetäjä: Adrienn Jalonen ja Matti Kinnunen

Henkilöstö (2018): Adrienn Jalonen, Matti Kinnunen ja Juha-Matti Latvala

Kesto: 2018-2019

Rahoittaja: YLE Pikku kakkonen, (16 600 €).

Tavoitteet: Pelin kehittäminen YLEn Pikku Kakkosen tulevaan Eskari-sovellukseen. Peli soveltuu esikouluikäisille lapsille kirjainten ja tavujen harjoitteluun ja tunnistamiseen.

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Pelin suunnittelu aloitettiin alustavalla suunnittelulla yhteistyössä YLEn kanssa. Peli tulee olemaan ensimmäinen osa YLEn Pikku Kakkosen Eskari-sovellusta (Eskari-sovellus tulee olemaan YLEn oppimissisältöihin keskittyvä pelisovellus), joten samalla hahmoteltiin myös Eskari-sovelluksen rakennetta.

Kesällä 2018 tehtiin sisältösuunnitelma. Pelin harjoitteet on valittu soveltumaan varhaisen kielenkehityksen ja lukivalmiuksien tukemiseksi. Peli sisältää kirjaintuntemusta, fonologisen tietoisuuden harjoituksia, sanojen rakentamista kirjaimista ja tavuista sekä riimitettäviä. Pelin on tarkoitus toimia esikouluikäisten lasten kielellisten taitojen ja lukivalmiuksien harjoittamiseen viihtyisällä tavalla. Pelin kehittämisen edetessä sisältöä muokattiin useamman kerran pelikokemuksen parantamiseksi.

Pelin ohjelmistokehitys aloitettiin elokuussa 2018 sisältösuunnitelman valmistuttua. Pelin kehitys tehtiin Pikku Kakkosen Eskari-sovellukseen kehittämässä ympäristössä Unity-pelimootorilla. Peli kehitettiin omaksi kokonaisuudekseen sovelluksen sisällä. Ohjelmistokehityksen vaiheina olivat vaatimusten määrittely, ohjelmistoarkkitehtuurin suunnittelu, ohjelmointityö sekä ohjelmistotestaus. Pelin ulkoasu ja grafiikka toimitettiin YLEn puolesta, mutta peliin toteutettiin NMIn osalta myös satunnaisia graafisia elementtejä (animaatiota ja grafiikkaa). Tuloksina oli 23 uniikkia pelimoduulia ja alustava pelikartta.

Peli luovutettiin YLElle 15.1.2019 ja projekti valmistui aikataulussa. Yhteistyökumppani oli tuloksiin tyytyväinen ja YLE on esittänyt kiinnostuksen yhteistyön jatkamisesta uusien pelien ja sisältöjen kehittämisellä.

Projektin vetäjä: Hanna Pöyliö

Henkilöstö (2018): Hanna Pöyliö, Annastiina Kettunen ja Muuramen rahoitusosuudella Janne Nurmela, Päivi Poutiainen, Sari Liukkonen ja näiden lisäksi suunnittelutiimiin kuuluu Mari Lummi-Hiekka (Laukaan kunta), Leena Kuhalampi (Laukaan kunta), Anna-Kaisa Santanen (Laukaan kunta), Jaana Rissanen (Muuramen kunta), Kati Immonen (Muuramen kunta), Susanna Kaipainen-Juvonen (Muuramen kunta) ja Eva Hilkamo (Muuramen kunta)

Kesto: 2018–2019

Rahoittaja: Opetushallitus, (4 300 €).

Yhteistyökumppanit: Muuramen kunta, Laukaan kunta ja Professori Tiffany Hogan, SAiL Literacy Lab, MGH Institute of Health Professions, Boston, MA

Tavoitteet: Lukivaikeus aiheuttaa usein hankaluuksia vieraan kielen opiskelussa. Tässä hankkeessa lähtökohta on ollut ennaltaehkäistä mahdollisia vaikeuksia, ennen virallisen A1-kielen opiskelun aloitusta 3. luokalla. Lähestymistavaksi on valittu äännetietoisuuden harjoittelu. Puutteet äännetietoisuudessa on yksi lukivaikeuden taustatekijöistä ja sen kuntouttamisella on vaikutuksia lukemiseen ja kirjoittamiseen. Hankkeessa tarjotaan Muuramessa varhennettua englannin opetusta eskareille, eka- ja tokaluokkalaisille. Kaikki laadittu materiaali kootaan yhteen ja julkaistaan hankkeen päätyttyä.

www-sivut: <https://www.nmi.fi/kaynnissa-olevat-hankkeet/kielitaito-kuuluu-kaikille/>

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Olemme varhentaneet Muuramessa A1-kielen, englannin, oppimäärää 1. ja 2. luokille 10 opetusryhmässä 3 koulussa 1 vvt/luokkataso. Lisäksi yhdessä koulussa 1. ja 2. luokilla (4 ryhmää) jakaa 2 vvt. Lisäksi 4 esiopetusryhmä osallistuu englanninopetukseen oppitunnin viikossa ja 3 ryhmä 20 min viikossa.

Hankkeessa on kehitetty oppimateriaalia siten, että fokus on ollut äännetietoisuuden tehtävissä. Myös sanastoa ja ilmauksia opeteltaessa on kiinnitetty huomiota oppilaiden kanssa englannin äänteisiin ja ääntämiseen. Kaikki kehitetty materiaali on dokumentoitu ja jaettu testattavaksi useammalle hankkeeseen osallistuvalla opettajalle kahdessa kunnassa. Äännetietoisuuden arviointimateriaalin laadinta on aloitettu ja aineistonkeruun valmistelu sen osalta keväälle 2019.

Lisäksi syksyllä 2018 viimeisteltiin tutkimusaineiston keruu, joka aloitettiin aiemmassa hankkeessa v. 2017. Syksyllä 2018 noin 40 oppilasta sai 8 viikon ns. englannin kielisuihkutusintervention ja lisäksi kerättiin aineisto 40 oppilaan kontrolliryhmältä. Aiemmassa hankkeessa v. 2017 keräsimme aineiston, jossa oppilaat saivat eksplisiittistä äännetietoisuuden harjoitusta. Kaikkien kolmen osallistujaryhmän äänteiden tunnistamisen ja tuottamisen taitoja mitattiin ennen-jälkeen interventiojakson. Tulosten analysointia jatketaan v. 2019.

Projektin vetäjä: Matti Kinnunen

Henkilöstö (2018): Matti Kinnunen, Jaakko Ryssy

Rahoittaja: Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, (36 900 €).

Yhteistyökumppanit: Digilukiseula-hanke, ILS-hanke

Tavoitteet: Tavoitteena on laatia digitaalinen alusta arviointitehtäville. Tarkoitus on, että alusta mahdollistaa erityisesti ILS-hankkeessa kehitettyjen arviointimenetelmien kehittämisen digitaaliseksi. Alusta toimii myös muiden arviointimenetelmien teknisenä alustana (esim. DigiLukiseula ja muut kehitettävät arviointimenetelmät).

www-sivut: Arviointiympäristö tulee sijaitsemaan osoitteessa <http://arvio.nmi.fi>

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Arviointiympäristöä on toteutettu seuraavien vaiheiden mukaisesti:

Vaihe1: Suunnittelu

1. Vaatimusmäärittely **VALMIS**
2. Tehtävätyyppien suunnittelu **VALMIS**
3. Graafisen ulkoasun suunnittelu **VALMIS**
4. Datan loggaus ja tietokanta **VALMIS**
5. Palautejärjestelmän suunnittelu **VALMIS**

Vaihe 2: Alustan toteutus

1. Alustan ohjelmointi **VALMIS**
2. Tehtävien ohjelmointi **VALMIS**
3. Tietokannan ja loggauksen toteutus **VALMIS**
4. Palautejärjestelmän toteutus **TOTEUTUKSESSA 2019**

Vaihe 3: Testaus ja viimeistely

1. Testaus **TOTEUTUKSESSA 2019**
2. Korjaukset ja viimeistely **TOTEUTUKSESSA 2019**
3. Testialustan käyttöönotto **TOTEUTUKSESSA 2019**

Arviointialustaan on toteutettu vuoden 2018 aikana seuraavat tehtävämodulit, joihin on helppo laatia tehtäväsisällöt sen mukaan, mitä arviointitehtävässä/-tehtäväpaketissa tarvitaan:

- Lukemissujuvuus, lauseiden oikein/väärin -valinta
- Kuullun kirjaimen/sanan ylöskirjoittaminen
- Luetun ymmärtäminen (4 erilaista tehtävämodulia)
- Tekstien täydentäminen
- Monivalintakysymyksiin vastaaminen luetun tekstin pohjalta
- Tarinan jatkaminen sopivalla lauseella
- Lauseiden merkitseminen tekstistä
- Kirjoitusvirheiden tunnistaminen sanasta
- Sanojen erotustehtävä
- Tarinan seuraamiseen liittyvä ajoitustehtävä (Tehty Jarkolle, ei hakemuksessa)
- Sanavarastotehtävä
- Kyselylomakkeet

Projektin vetäjä: Maria Paananen

Henkilöstö (2018): Maria Paananen, Hanna Pöyliö, Matti Kinnunen, Suvi Lehtisare

Rahoittaja: Niilo Mäki Instituutti, (56 000 €).

Yhteistyökumppanit: Pilottiin osallistuneet peruskoulut ja toisen asteen oppilaitokset. Jyväskylän yliopisto (Mikko Aro, Kenneth Eklund, Ulla Richardson), Itä-Suomen yliopisto (Leena Holopainen), Oulun yliopisto (Leila Kairaluoma), NMI (Jarkko Hautala, J-M Latvala, Paula Salmi, Jari Westerholm, Maria Haakana) sekä luetun ymmärtämisen tehtävässä tutkija Anna Gellert, University of Copenhagen. Lisäksi Digitaalisen arviointialustan kehittämishankkeen kanssa tehtiin yhteistyötä.

Tavoitteet: Hankkeen tavoitteena on kehittää sähköinen lukivaikeuksien seulontamenetelmä, jolla voidaan tunnistaa toisen asteen opiskelijoiden lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksien riskiä tehokkaammin.

Seulontavaiheessa tapahtuva ajansäästö vapauttaa (erityis)opettajien resurssia varsinaiseen tehtävään, tuen tarjoamiseen, ja mahdollistaa myös sen, että opiskelijat pääsevät tuen piiriin nopeammin. Tavoitteena on vuoden 2018 aikana varmistaa tehtävien toimivuus pilotointien avulla ja valmistautua viiteaineiston keruuseen. Seulontamenetelmän viiteaineiston keruu suoritetaan keväällä 2019.

www-sivut: <http://arvio.nmi.fi>

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Seulontamenetelmä laadittiin NMI:n uudelle digitaaliselle alustalle arvio.nmi.fi. Järjestelmä mahdollistaa tietoturvallisen sähköisen aineistonkeruun ja tulosten raportoinnin tutkijoille.

Alkuperäisen seulontamenetelmän tehtävät päivitettiin soveltumaan digitaaliseen ympäristöön. Lopullinen seula sisältää kaksi oikeinkirjoitustaitoa arvioivaa tehtävää, kaksi teknisen lukutaidon tehtävää ja luetun ymmärtämisen tehtävän. Lisäksi seula sisältää opintoihin liittyvän kyselyn.

Seulontamenetelmän tehtäviä pilotoitiin kuusi kertaa vuoden 2018 aikana. Tulokset analysoitiin ja tehtäviä sekä Arvio-järjestelmää kehitettiin tulosten pohjalta toimivammiksi.

Koulutuksen tutkimuslaitos (JY) suoritti lokakuussa 2018 otannan, johon valikoitui satunnaisesti 150 suomenkielistä yläkoulua. Loka-joulukuussa 2018 valmistauduttiin pilotointien ohessa viiteaineiston keruuseen yhteistyössä otoskoulujen kanssa ja käynnistettiin tutkimuslupien keruuprosessi.

GraphoLearn-Grönlanti, 2018-2019

Projektin vetäjä: Ulla Richardson

Henkilöstö (2018): Ville Mönkkönen, Ulla Richardson (JYU) ja Lea Nieminen (JYU)

Rahoittaja: Grönlannin opetusvirasto, (23 800 €).

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto, Grönlannin opetusvirasto

Tavoitteet: Hankkeessa laaditaan yhteistyössä grönlantilaisten toimijoiden kanssa grönlanninkielinen versio GraphoLearn-oppimispelistä tutkimustarkoituksiin sekä käytettäväksi Grönlannissa.

Projektin toiminta ja tulokset 2018

Hankkeessa on vuoden 2018 aikana ohjeistettu grönlantilaisia kumppaneita GraphoLearn-peliin laadittavien kielisisältöjen valmistamisessa. Lisäksi sisältöjen laadinnan avuksi on luotu peliversio, johon kehittäjät pääsevät syöttämään sisältöjä ja testaamaan niiden toimivuutta oikeassa peliympäristössä.

Kevään 2019 aikana sisältöjen laadinta jatkuu ja tavoitteena on kesän 2019 aikana laatia lopullinen tutkimuksessa käytettävä peliversio. Peli myös pilotoidaan grönlantilaisissa kouluissa.

Projektimuotoisen lukuteatteritoiminnan vaikuttavuus lukivaikeuskuntoutuksessa (ReadDrama), 2018-2023

Projektin vetäjä: Jarkko Hautala

Henkilöstö (2018): Jarkko Hautala, Matti Kinnunen, Jaakko Ryssy, Tuija Viirret (JYU avoin yliopisto), Jarmo Lintunen (JYU avoin yliopisto) ja Kaisa Eräpuro (harjoittelija, JYU)

Kesto: 2018–2023

Rahoittaja: Suomen Akatemia, (38 300 €).

Yhteistyökumppanit: Merja Kauppinen (Koulutuksen arviointikeskus), Mikko Aro (JYU), Stefan Hawelka (Salzburgin yliopisto, Itävalta) ja Doris Baker (Southern Methodist University, Dallas, Texas, US).

Tavoitteet: Selvittää lukuteatterin tehokkuutta lukivaikeuden kuntoutusmuotona ja taitojen sekä lukunnostuksen edistäjänä. Lukuteatteri-menetelmän tehokkuutta verrataan koulujen tarjoamaan tyypilliseen tukeen.

Verkkosivut: <http://readdrama.nmi.fi>

Projektin toiminta ja tuotokset 2018

Hanke käynnistyi syyskuussa 2018 ja ensimmäiset kuukaudet sisälsivät toiminnan suunnittelua ja tutkimuksen valmistelutoimia. Lisäksi aloitettiin tutkimuksessa käytettävien harjoitusohjelmien ja arviointimenetelmien kehittämistyö.

Lisäksi haettiin täydentävää rahoitusta (mm. Koneen säätiö, Suomen Kulttuurirahasto) projektin tutkimuskoordinaattorin/tutkimusavustajien palkkaamiseksi.

Hankkeen ensimmäisinä vuosina kehitetään lukuteatteriohjelmat ja tarvittavat arviointimenetelmät sekä testataan niiden toimivuus tutkimuksellisesti. Laajamittainen vaikuttavuustutkimus suoritetaan Jyväskylän kouluilla kahdessa kohortissa vuosina 2020 ja 2021. Tutkimusartikkelien julkaisu tapahtuu vuosina 2022 ja 2023.

Projektin vetäjä: Heikki Lyytinen

Henkilöstö (2018): Heikki Lyytinen, Miia Ronimus, Marko Niemelä, Minna Syrjä, Pia Krimark, Ritva Ketonen (Helsingin yliopisto) ja tutkimusavustajia.

Kesto: 2015-2019

Rahoittaja: Suomen Akatemia, (187 000 €).

Yhteistyökumppanit: Folkhälsanin tutkimuskeskus, Aalto-yliopisto, Jyväskylän yliopisto

Tavoitteet: Konsortiohankkeen tavoitteena on kerätä tietoa kaikkein vakavimpien dysleksian muotojen syntyyn vaikuttavista tekijöistä. Dysleksiaa lähestytään monitieteisesti yhdistämällä geenitutkimusta, aivotutkimusta, big data -analyysiä ja behavioraalisia tutkimusmenetelmiä. Tätä tietoa yhdistelemällä pyritään kehittämään uusia tietokone- ja mobiilialustoilla toimivia harjoittelumenetelmiä sitkeistä lukemaan oppimisen ongelmista kärsivien lasten tarpeisiin

Projektin toiminta ja tuotokset 2018

Vuonna 2018 tutkimukseen rekrytoitiin lisää lapsia pääkaupunkiseudulta ja Jyväskylän seudulta (3. kohortti, N=97). Lapset rekrytoitiin pääasiassa Ekapelin Kirjaintreeni-version käyttäjien joukosta. Lasten luku- ja kirjoitustaitoa ja motivaatiota tutkittiin yksilömittauksilla alkuvuonna sekä toukokuussa. Tutkimuksen 2. kohortin lapsille tehtiin 2. luokan seurantamittaukset huhti-toukokuussa 2018. Lisäksi lasten opettajat ja vanhemmat täyttivät kyselylomakkeita, esim. lasten taustasta ja toiminnasta koulussa ja kotona. Osa lapsista osallistui geenitutkimukseen (Folkhälsan) ja aivotoiminnan mittauksiin (Aalto-yliopisto).

Ne lapset, joilla havaittiin selviä ongelmia lukemisessa (noin < 5% ikäryhmässään, N=75), osallistuivat kognitiivisia taitoja kartoittavaan lisätutkimukseen maaliskuussa. Nämä lapset arvottiin joko kevään Ekapeli-interventioon (kaksi ryhmää n=25+25) tai kontrolliryhmään (n=25). Projekti lainasi lapsille tabletit harjoittelujakson ajaksi (6 viikkoa). Kevään interventiossa tutkittiin peliin sisällytetyn suorituspalautteen vaikutuksia. Suorituspalaute annettiin kunkin kentän lopussa ja se koostui sanallisesta palautteesta sekä oikeiden vastausten määrään perustuvasta palkkiosta. Tulokset viittasivat siihen, että palaute paransi lasten suoriutumista pelissä sekä lukutaidon kehitystä verrattuna peliin, joka antoi vain välitöntä oikein/väärin palautetta. Suorituspalaute sisällytettiin Ekapeli Alku -peliin kaikkien saataville syksyllä 2018.

Syksyllä järjestettiin seurantamittaukset kevään interventiotutkimuksen osallistujille ja järjestettiin toinen interventio lapsille, jotka olivat keväällä kontrolliryhmässä tai joilla oli edelleen suuria vaikeuksia lukemisessa (N=49). Syksyn interventiossa tutkittiin, onko pelin tavoitteellisuudella (Ekapeliin sisällytetty seikkailu, jossa kerätään taikajuomaa linnulle) vaikutusta pelaamisen määrään, oppimiseen tai motivaatioon, mutta efektejä ei havaittu.

Hankkeessa on vuoden aikana tehty myös aineiston analyysiä sekä valmisteltu rahoitushakemuksia ja artikkeleita.

Ett utvecklingsprojekt om utvärdering av och stödåtgärder vid inlärningsvårigheter i finlandssvenska skolor och daghem. InLärning och Stöd, ILS

Projektin vetäjä: Henrik Husberg ja Mika Paananen (tarkkaavuuden osa-alue), Paula Salmi (lukemisen osa-alue)

Henkilöstö (2018): Paula Salmi, Ann-Katrine Risberg, Pia Vataja, Laura Plyhm, Jari Westerholm, Henrik Husberg, Mika Paananen, Susanna Slama, Jannika Backholm, Sira Määttä, Liisa Klenberg ja Vesa Närhi.

Kesto: 2015–2018

Rahoittaja: Svenska Kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne ja Svenska Folkskolans Vänner, (466 100 €).

Yhteistyökumppanit: Åbo Akademi: Humanististen tieteiden, psykologian ja teologian tiedekunta (psykologia ja logopedia), Kasvatustieteiden ja hyvinvointialojen tiedekunta (erityispedagogiikka) sekä Vasa Specialpedagogiska Center. Helsingin yliopisto: Käyttätymistieteiden tiedekunta. Jyväskylän yliopisto: Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta. Turun yliopisto: psykologian laitos. Hogrefe Psykologien Kustannus Oy.

Tavoitteet: 1) kehittää tutkimukseen perustuvaa tietoa oppimisesta ja oppimisvaikeuksista suomenruotsalaisissa kouluissa ja päiväkodeissa, 2) kehittää tutkimusperustaisia menetelmiä ja välineitä lukemisen, nimeämisen ja tarkkaavuuden arviointiin ja tukeen, ja 3) kehittää oppimisvaikeuksiin liittyvää ammatillista sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan osaamista muun muassa täydennyskoulutuksilla.

Hanke jakautuu kahteen osa-alueeseen: itsesäätely, tarkkaavuus tai käyttäytyminen (ILS Tark) ja Lukeminen, kirjoittaminen ja nimeäminen (ILS Luki)

Verkkosivut: www.inlarningochstod.fi ja www.facebook.com/inlarningochstod

Projektin toiminta ja tuotokset 2018

ILS Luki

Aineiston tarkistusta viimeisteltiin alkuvuodesta. Tuloksia analysoitiin nimeämisen, lukemisen ja kirjoittamisen esikoulun sekä 1., 2., 3. ja 5. luokan aineistosta testikäsikirjoja sekä tutkimusartikkeleita varten. Huhtikuussa kerättiin pitkittäistutkimuksen aineistoa lukemisen, kirjoittamisen ja nimeämisen kehityksestä vuosiluokalta 3 (n=574).

Normiaineistoa on kerätty hankkeen aikana valtakunnallisesti suomenruotsalaisista esikouluilta sekä kouluilta ympäri Suomea. Hankkeessa kirjoitettiin ja viimeisteltiin lukemistestistö sekä kaksi nimeämistestiä: ILS – Individuell Läsning och Skrivning (Risberg m.fl., 2019), Test i Snabb Seriell Benämning (Salmi m.fl., 2019) sekä VBT – Verbbenämningstest (Laine m.fl., 2019). Lukemisen testistö sisältää fonologisia tehtäviä sekä lukemisen ja kirjoittamisen tehtäviä. Nimeämistestit sisältävät arviointitehtävät sarjallisen nimeämisenopeuden sekä yksittäisten kuvien nimeämistarkkuuden arviointiin 6-12-vuotiaille suomenruotsalaisille lapsille.

Hankkeen tuloksia sekä testikäsikirjoja esiteltiin konferensseissa, Educa- ja Hyvä Alku –messuilla sekä koulutuksissa vuoden aikana.

Kerätystä aineistosta valmistui ja on valmisteilla 10 opinnäytetyötä Åbo Akademiassa sekä 2 väitöskirjoituksen artikkelia Åbo Akademiassa ja Jyväskylän yliopistossa.

ILS Tark

ILS tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen osa-hankkeessa vuoden 2018 keväällä vietiin loppuun toinen Maltti-ryhmäintervention koulutusjakso. Hankkeen työntekijät ohjasivat ja tukivat koulutuksessa mukana olleiden kouluhenkilöstön vetämien Maltti-ryhmien toteuttamista. Näihin ryhmiin osallistui lukuvuoden 2017-2018 aikana 59 oppilasta (lukuvuoden 2016-2017 aikana Maltti-ryhmiin osallistui 60 oppilasta). Tutkimusaineiston keräys jatkui Maltti-ryhmien osalta kevään 2018.

Päiväkodin henkilöstölle kohdennetut Hurgig-intervention (toiminnanohjauksen ja itsesäätelyn tukeminen päivähoitossa) koulutukset toteutettiin kahdesti vuoden 2018 aikana. Toisen koulutusjakson aikana Hurgig- päiväkotien henkilöstö sai projektityöntekijöiltä intensiivistä tukea intervention toteuttamiseen. Samalla tutkittiin intervention vaikutuksia lasten käyttäytymiseen (mukana seurannassa 11 lasta). Sekä Maltti- että Hurgig-interventioiden vetäjiltä pyydettiin systemaattisesti tietoa interventioiden käytettävyydestä ja hyväksyttävyydestä; arviot olivat molempien interventioiden osalta myönteisiä.

Vuoden 2018 lopussa julkaistiin ruotsinkieliset versiot julkaisuista Kummi 8 (Pananen et al., 2018) ja Kummi 13 (Peitso & Närhi, 2018). Tuotokset ovat nyt myynnissä NMI:n verkkokaupan kautta.

Tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen oppikirjan (työnimi EF-Kummi) kirjoitus- ja toimitustyö jatkui vuoden 2018. Kirja kuvaa keskeisiä peruseräjäteitä, kuinka tukea levottomasti ja tarkkaamattomasti käyttäytyvää lasta koululuokassa. Hankkeen tuloksia sekä testi ja interventio-käsikirjoja esiteltiin vuoden 2018 aikana konferensseissa, Educa- ja Hyvä Alku –messuilla sekä koulutuksissa. Yhdessä Bulletin toimituksen kanssa aloitettiin vuoden 2018 syksyllä ruotsinkielisen Bulletin-julkaisun valmistelutyö (mukana sekä ILS Luki että ILS Tark henkilöstö). Vuoden 2018 aikana valmistui Tark-osahankkeen aineistoon pohjautuen kaksi pro-gradu-tutkielmaa.

Projektin vetäjä: J-M Latvala

Henkilöstö (2018): Annastiina Kettunen, Jaakko Ryssy

Kesto: 2018–2019

Rahoittaja: Opetus- ja kulttuuriministeriö, (7 200 €)

Yhteistyökumppanit: Helsingin yliopisto, Skope ry, opetus- ja kulttuuriministeriö, Utelias luokka -pilottiin osallistuvat koulut, opettajat ja oppilaat (sekä vanhemmat) ja luovan alan työntekijät.

Tavoitteet: Hankkeessa toteutetaan kyselytutkimus liittyen opetus- ja kulttuuriministeriön Kärkihankerahoituksen Utelias luokka -pilottiin. Utelias luokka -toimintamallin tavoitteena on tuoda luovan alan työntekijöitä kouluihin toimimaan yhteistyössä opettajien kanssa ja luomaan uudenlaisia tapoja ja menetelmiä oppiaineiden opetukseen. Menetelmän tavoitteena on tukea oppilaiden luovaa ja kriittistä ajattelua, akateemisia taitoja, sosiaalisia taitoja, koulumotivaatiota ja minäkuvan kehitystä. Tutkimuksen kautta arvioidaan toimintamallin sovellettavuutta Suomessa.

Projektin toiminta ja tuotokset 2018

Utelias luokka -pilottiin osallistuu yhteensä 62 koulua eri puolelta Suomea. Oppilaita toiminnan pariin osallistuu noin 1700.

Hankkeeseen liittyvän tutkimuksen toteuttavat yhteistyössä [Niilo Mäki Instituutti](#) (sähköinen kyselytutkimus), [Skope ry](#) (aivotutkimus) ja [Opetus- ja kulttuuriministeriö](#) (Utelias luokka -pilotin koordinointi ja rahoitus).

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää Utelias luokka -hankkeeseen osallistumisen vaikutusta: 1) Lasten ja opettajien näkemyksiin koulunkäynnistä, kriittisestä ajattelusta, luovuudesta ja empatiasta kyselyiden avulla, 2) empatiataitojen kehitykseen laajasti käytettyjen testien ja kyselyiden avulla, ja 3) tunnetiedon käsittelyn kehittymiseen tätä heijastavien aivovasteiden mittaamisella. Lisäksi selvitetään, miten osallistumisen vaikutukset näkyvät Suomessa verrattuna muissa OECD-maissa tehtyyn tutkimukseen. Hankkeessa toteutettavaa aivotutkimusta tukee [Helsingin yliopiston CICERO Learning -verkosto](#).

Syksyllä 2018 laadittiin kyselytutkimuksessa käytettävät kyselylomakkeet ja toteutettiin ne LukiMatin sähköisellä kyselytyökalulla. Pilottiin osallistuvien luokkien oppilaiden vanhemmilta haettiin tutkimusluvat tutkimuksen toteuttamiseen. Tutkimuslupia saatiin 440 kappaletta.

Ensimmäisellä mittauskerralla (ennen Utelias luokka -toiminnan aloittamista) saatiin yhteensä 280 vastausta oppilaiden ja vanhempien kyselyyn sekä vastaukset 58 opettajalta. Vastauksia saatiin eniten vuosiluokilta 3-6. Aivotutkimukseen osallistui 58 lasta.

Kun Utelias luokka -toiminta päättyy keväällä 2019, niin ensimmäisellä mittauskerralla vastanneille lähetään samansisältöinen kysely vastattavaksi. Kahdelta mittauskerralta saatu aineisto analysoidaan touko- kesäkuussa 2019.

3. Lastentutkimuslinikka

Vastaava psykologi: Nina Kultti-Lavikainen

Henkilöstö (2018): Kehityksen ja kasvatuksen erikoispsykologi, psykoterapeutti, neuropsykologi, PsL Nina Kultti-Lavikainen, psykologi, PsT, perhe- ja pariterapian psykoterapeutti Ulla Leppänen ja psykologi, PsM Sanna Raasakka, osa-aikainen psykologi, PsM, Anna Lehtola (4 kk.), lastenpsykiatri Hannele Antikainen ja kaksi psykologiharjoittelijaa (5 kk.). Lisäksi osa-aikaisina NML:n palkkaamat erityisopettajat Hanna Pöyliö, Mirja Myllykoski ja Mika Minkkinen sekä psykologit Sini Teivaanmäki ja Anna-Kaija Eloranta.

Kesto: koko NML:n toiminnan ajan

Rahoittaja: Lastentutkimuslinikan asiakastyö toteutuu Jyväskylän perheneuvolan toimintana.

Yhteistyökumppanit: Keski-Suomen alueen koulujen henkilökunta, perheneuvolat ja koulupsykologit, KSKS lastenpsykiatria ja lastenneurologia, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Onerva sekä Jyväskylän yliopiston psykologian ja kasvatustieteiden laitokset.

Tavoitteet: Lastentutkimuslinikan tehtävänä on tarjota ja kehittää palveluja ja tukimuotoja, jotka liittyvät oppimisvaikeuksien ja neuropsykiatristen vaikeuksien arviointiin ja kuntoutukseen. Palvelujen ja tukimuotojen kehittämisen lisäksi Lastentutkimuslinikalla käytöön otetaan, arvioidaan ja edelleen kehitetään NML:ssä ja Jyväskylän yliopistossa tutkittavia ja kehitettäviä menetelmiä.

Lastentutkimuslinikan toiminta ja tulokset 2018

Lastentutkimuslinikalla tutkittiin 55 lasta oppimisvaikeuksien vuoksi (v. 2016 oli 50 ja 2017 oli 63). Lapsista 60 % oli Jyväskylän ulkopuolisista kunnista. Kuntoutuksessa kävi 55 lasta (v. 2016 oli 69 ja 2017 oli 73). Osa kuntoutuksista oli alkanut jo vuonna 2017. Kuntoutusryhmiä toteutui viisi. Ryhmissä vahvistettiin lasten luku- ja kirjoitustaitoa, toiminnanohjausta, luetun ymmärtämistä ja internetlukutaitoa sekä englannin kielen perustaitoja. Keski-Suomen alueen psykologeja konsulttoitiin 215 lapsen asioissa (v. 2016 oli 162 ja v. 2017 oli 193). Keskimääräinen jonotusaika oli 1 vuosi 4 kk. (v. 2016 oli 12 kk. ja v. 2017 13 kk.).

Lastentutkimuslinikan henkilöstömäärä oli kolme vakituista psykologia (2017: 3+1 määräaikainen hanketyöntekijä). Jonotusajan pitenemistä selittää osaltaan myös keväällä 2017 tulleiden läheteiden määrän kaksinkertaistuminen. Perheneuvolassa otettiin käyttöön lasten ja nuorten neuropsykiatrisen tuen palveluseteli, jota kohdennettiin myös Lastentutkimuslinikan asiakkaille. Palveluseteliä laajennettiin vuodelle 2019.

Oppimisvaikeuksien kuntoutuksen lisäksi toteutettiin lasten neuropsykiatrista hoitoa ja kuntoutusta, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä koulun henkilökunnan ja muiden lapsen hoitotahojen kanssa. Neuropsykiatrista kuntoutusta tarvitsevien lasten hoito edellyttää lapsen arjen tukitoimien laaja-alaista ja yksilöllistä suunnittelua. Usein lapsen ohella myös vanhemmat ja koulun henkilökunta tarvitsevat suunnitelmallista ja pitkäjänteisesti toteutettua tukea.

NML:n tutkimushenkilöstö osallistui Lastentutkimuslinikan asiakastyön kehittämiseen. Klinikan henkilökunta puolestaan toimi kouluttajana NML:n järjestämissä koulutuksissa. Näin hyödynnettiin tutkijoiden monialaista osaamista Lastentutkimuslinikalla ja vastaavasti Lastentutkimuslinikan psykologien osaamista opettajien, erityisopettajien ja psykologien kouluttamisessa. Lastentutkimuslinikan ja Jyväskylän yliopiston yhteistyönä toteutettiin kuntoutustutkimusta lasten luetun ymmärtämisen ja internetlukutaidon vahvistamiseksi (iFuCo/ILA). Lastentutkimuslinikalla osallistuttiin Niilo Mäki Instituutin ENKKU hankkeeseen sekä kehitettiin ryhmäkuntoutusta lapsen lukemisen sujuvuuden ja tarkkaavuuden vaikeuksien päällekkäistyessä. Lisäksi kaksi työntekijää aloitti kouluttautumisen autismitutkimuksen havainnointimenetelmän ADOS 2 osajikiksi.

4. Koulutus ja julkaisutoiminta

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana (vuorotteluvapaalla -27.1.2018, sijaisena Mirja Myllykoski)

Henkilöstö (2018): Maria Haakana (alkaen 29.1.2018), Mirja Myllykoski (1.1.–31.12.2018), Silja Lehtonen (1.1.–31.1.2018), Maria Rintanen, Riikka Malinen, Assi Karppinen (alkaen 1.8.2018 alkaen) Lasse Eskola, Teemu Hytönen, Sari Utriainen (alkaen 22.10.2018), Mari Hytönen, Jami Kakko sekä harjoittelijat ja tuntityöntekijät: Niini Aro, Iina Sorsa, Timi Tervo, Lotta Roponen, Jenni Salmela, Kaisa Silvennoinen, Aleksander Lempinen, Anu-Riikka Peuranen sekä opetushenkilöstö.

Kesto: Koulutus-, tiedotus- ja julkaisutoiminta ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa ja talon palvelutoimintaa.

Rahoittaja: Koulutus- ja julkaisutuotot, (444 400 €).

Yhteistyökumppanit: Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattiopisto, Itä-Suomen yliopisto, JYU/kasvatustieteiden laitos/erityispedagogiikka ja varhaiskasvatus, JYU/opettajankoulutus, JYU/psykologian laitos, Jyväskylän kaupungin perheneuvola, Helsingin yliopisto, Oulun yliopisto, Lapin yliopisto, Ludus Oy, Aluehallintovirastot, oppilaitokset, kaupunkien ja kuntien opetustoimet, Hypeks -verkosto, Pesäpuu ry.

Tavoitteet: Niilo Mäki Instituutti pyrkii aktiivisesti levittämään tietoa oppimisvaikeuksia koskevista tutkimustuloksista sekä oppimisvaikeuksien käytännön arviointi- ja kuntoutusmenetelmistä. Instituutti järjestää omaan tutkimusalueeseensa liittyviä tieteellisiä tapahtumia ja tutkijayhteistyötä sekä koulutusta mm. psykologeille, perusopetuksen ja toisen asteen opettajille, erityisopettajille, lastentarhanopettajille, puhe-, fysio- ja toimintaterapeuteille sekä lasten ja nuorten vanhemmille. NMI:n koulutustoiminnan tarkoituksena on välittää uutta tietoa oppimisvaikeuksien lasten ja nuorten kanssa toimiville ammattiryhmille sekä asianosaisten vanhemmille. Niilo Mäki Instituutin koulutustoiminta on nivoutunut läheisesti yhteen tiedotus- ja julkaisutoiminnan kanssa.

Niilo Mäki Instituutin tiedotustoiminnan lähtökohtana on NMI:n asema valtakunnallisena oppimisvaikeuksia koskevan tiedon tuottamisen ja kokoamisen keskuksena. Näiden tehtävien lisäksi Instituutin tehtävänä on tiedottaa ja osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun oppimisvaikeuksiin liittyvissä kysymyksissä. Tiedottamisen ja oppimisvaikeuksiin liittyvän asiantuntemuksen levittämisen erityisenä kohderyhmänä ovat oppimisvaikeuksien lasten ja nuorten kanssa työskentelevät eri alojen ammattilaiset ja asiantuntijat, mutta myös asianosaiset itse ja heidän perheensä, eri tasoilla toimivat päättäjät sekä suuri yleisö.

Verkkosivut: <http://koju.nmi.fi/>
<https://www.facebook.com/NMIkoulutus/>
<https://www.instagram.com/nmikoulutus>
<https://twitter.com/NMI>

Toiminta 2018

Vuonna 2018 työn alla olivat erilaisten koulutusten suunnittelu, tiedottaminen, markkinointi ja tapahtumajärjestelyt. Verkkokoulutukset lisääntyivät. Vuonna 2018 työstettiin uusia koulutuksen verkkosivuja ja -kauppaa <https://koju.nmi.fi>. Lisäksi lukuisissa alan ammattihenkilöstölle kohdennetuissa tapahtumissa on esitelty Niilo Mäki Instituutin julkaisuja ja toimintaa. Tästä esimerkkeinä erilaiset Opetushallituksen tilaisuudet ja Educa-messut, Oppimisen ja kasvun tuen päivät ja Oppimisvaikeuksien tutkijatapaaminen.

Julkaisutoiminnassa työstettiin julkaistaviksi SANASEULA – Lapsen varhaisen sanaston kehityksen seulontamenetelmä, YKÄ – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä yläkouluun, Matematiikan opetus ja oppiminen -kirja, Kummit: KUMMI 18. Monilukutaidon mestariksi – Opettaja nettilukemisen ohjaajana, KUMMI 8. FOKUS Träningsprogram i smågrupp för 8–11-åriga barn med uppmärksamhetssvårigheter ja KUMMI 13. HURTIG En konsultationsmodell för daghem – strukturerat stöd för rastlösa barn. Lisäksi vuonna 2018 julkaistiin e-kirjana Matematiikan opetus ja oppiminen -kirja ja KUMMI 1. Luetun ymmärtämisen teoriaa ja

harjoituksia. Näiden lisäksi työn alla oli Oppimisen vaikeudet -kirja. NMI-Bulletin -lehteä julkaistiin neljä numeroa.

Koulutusten suunnittelu, tiedottaminen ja markkinointi on jatkuvaa ja sitä tehdään monissa kanavissa. Koulutus- ja julkaisutiedotteet tehdään kahdesti vuodessa eli kevät ja syyslukukaudelle. Tiedotteet ovat sähköisesti ladattavissa kotisivuilla ja painettuina niitä jaetaan koulutuksissa ja tapahtumissa sekä osana julkaisumyyntiä. Sähköisessä tiedottamisessa hyödynnetään kuukausittain ilmestyvää uutiskirjettä sekä täsmätiedottamista. Kuukausittain ilmestyvä uutiskirje on osoittautunut hyväksi tavaksi tiedottaa koko NMI:n toiminnasta ja sillä tavoitamme yli 26500 vastaanottajaa. Myös sosiaalisen median kautta (erityisesti Facebook) tapahtuva tiedottaminen on osoittautunut tehokkaaksi ja sen kautta olemme myös tavoittaneet uusia asiakkaita ja kohderyhmiä. Hyvä esimerkki tästä on Lotan lukuisat vinkit -vlogi <https://www.youtube.com/channel/UCFvFm3LDxM2HfXd003FTTDw/videos>, jossa käsiteltiin mm. lukivaikeutta ja opiskelutekniikoita varhaisnuoria innostavalla tavalla. Tiedotteemme ylittivät uutiskynnyksen Hyvä Alku -tapahtumaan ja julkaisuihin liittyvällä tiedottamisella. Oddasat eli pohjoismaiset saamenkieliset tv-uutiset tiedottivat Lene-Sapmi hankkeeseen liittyvistä suunnitelmistamme.

Vuonna 2018 järjestettiin 24 tilauskoulutuskokonaisuutta ja 32 koulutusta toteutui liittyen oppimisen ja oppimisvaikeuksien arviointiin sekä taitojen tukemiseen. Näistä esimerkkeinä lukemisen, tarkkaavuuden, toiminnanohjauksen ja matematiikan pulmat ja päällekkäistyneet oppimisvaikeudet. Lisäksi koulutusten teemoina ovat olleet yhteisopettajuus, hahmottamiseen, tunteisiin ja oppimiseen, muistiin, työrauhaan, minäpystyvyyteen sekä vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät koulutukset. Hyvä Alku -tapahtuma järjestettiin 20.–21.9.2018 Jyväskylässä. Lisäksi Niilo Mäki Instituutin Avoimet ovet -tapahtuma järjestettiin kaksi kertaa vuoden aikana ja se keräsi paikalle runsaasti eri alojen opiskelijoita ja muita kiinnostuneita.

NMI:n järjestämät koulutukset ovat luettelona vuosikertomuksen liitteessä 2.

Tuloksia

Stolt, S. & Vehkavuori, S. (2018). SANASEULA – Lapsen varhaisen sanaston kehityksen seulontamenetelmä. Niilo Mäki Instituutti.

Kiili, C. & Laurinen, L. (2018). KUMMI 18. Monilukutaidon mestariksi – Opettaja nettilukemisen ohjaajana. Niilo Mäki Instituutti

Joutsenlahti, J., Silfverberg, H. & Räsänen, P. (toim)
(2018). Matematiikan opetus ja oppiminen. Niilo Mäki
Instituutti.

Paananen, M., Heinonen, J., Knoll, J., Leppänen, U. &
Närhi, V. (2018). KUMMI 8. FOKUS Träningsprogram i
smågrupp för 8–11-åriga barn med
uppmärksamhetssvårigheter. Niilo Mäki Instituutti.

Peitso, S. & Närhi, V. (2018). KUMMI 13. HURTIG - En
konsultationsmodell för daghem – strukturerat stöd för
rastlösa barn. Niilo Mäki Instituutti.

Lerkkanen, M-K., Eklund, K., Löytynoja, H., Aro, M. &
Poikkeus, A-M. (2018). YKÄ – Luku- ja kirjoitustaidon
arviointimenetelmä yläkouluun. Niilo Mäki Instituutti.

2018/28, nro 1

LECTIO PRAECURSORIA

Sira Määttä: Kielen kehityksen polut: seurantatutkimus esikielellisen kehityksen vaiheesta koulun alkuun

TUTKIMUKSET

Mari Tunkkari, Kaisa Aunola ja Noona Kiuru: Vanhempien osallistuminen kuudesluokkalaisten kotitehtävien tekemiseen

Tiina Turunen, Jenni Alisaari, Elisa Poskiparta ja Johanna Lindeman: ALLU-testin käyttökokemuksia ja luetun ymmärtämisen arviointi vuosina 1995 ja 2017

Sari Lahtinen, Ritva Ketonen, Riitta Lahtinen ja Elina Kontu: Miltä murtoluku tuntuu? Kosketusviestit osana opetusta – käytännön kokemuksia ympäristöopin, biologian ja matematiikan oppitunneilta

KOGRESSIKERTOMUKSET

Sanni Pöysä, Jenni Ruotsalainen ja Tarja Pietarinen: EARLI2017-konferenssi Tampereella 29.8.–2.9.2017

2018/28, nro 2

LECTIO PRAECURSORIA

Johanna Hasu: "Kun siihen pystyy kuitenkin, ei oo mitään järkeä olla tekemättä." Oppimisen vaikeudet pianonsoiton opiskelussa – oppilaiden kokemuksia ja opetuksen keinoja

TUTKIMUKSET

Hanna-Maija Sinkkonen, Teija Koskela, Kirsi Moisio ja Sanna Suolanen: Yhteisopettajuus osana kolmiportaisen tuen toteuttamista. Tapaustutkimus yhden koulun toimintamalleista

Jukka Sivola, Vesa Närhi ja Hannu Savolainen: Kasvatuksellisesta pienluokasta yleisopetukseen: Käyttäytymishäiriöiden erityisen tuen toimintamalli ja sen tuloksellisuus

KOKEILUT JA KÄYTÄNTEET

Saija Kantanen: Apila-leiri – lukusujuvuuden harjoitusta Seinäjoella

Anne Karhu, Soile Laitinen, Eriikka Laukkanen, Heikki Loimusalo, Päivi Malkki, Suvi Malmberg, Vesa Närhi, Hannu Savolainen, Pirjo Savolainen, Minna Selkomaa, Anne Suomalainen ja Katja Taskinen: ProKoulu-malli näkyy työrauhan kehittymisenä ja hyvinvointina Varkauden kouluissa

2018/28, nro 3

LECTIO PRAECURSORIA

Xin Tang, käännös, Silja Lehtonen: Opetuskäytännöt ja niiden yhteys lukutaidon kehitykseen ensimmäisinä kouluvuosina

Maarit Lasanen: Ei tarvi pelätä, että ois erilainen Etnografinen tutkimus pohjois-suomalaisten kuulovammaisten lasten vertaistukiryhmätoiminnasta

KOKEILUT JA KÄYTÄNTEET

Kielellisesti tuettu opetus (KIETU-opetus) yläkouluikäisten maahanmuuttajaoppilaiden pedagogisena tukena - Raisa Harju-Autti, Tiina Aine, Pekka Räihä & Hanna-Maija Sinkkonen

TUTKIMUKSET

Alma Westerholm & Pirjo Aunio: Maahanmuuttajataustaisten lasten varhaisten matemaattisten taitojen interventiotutkimus

HAASTATTELUT

Timi Tervo: Sellaista meidän maassa ei oikeastaan vielä ollut – urauurtavaa työtä teoriasta käytäntöön

2018/28, nro 4

LECTIO PRAECURSORIA

Anne Karhu: Check in, check out! Käyttäytymisen tehostettua tukea

KOKEILUT JA KÄYTÄNTEET

Saija Kantanen: Hahmottamisen tukeminen koulussa

TUTKITTU JUTTU

Maarit Perälä, Minna Torppa & Kenneth Eklund: Lukivaikeuden kehitykselliset alaryhmät ja niiden vertailu kognitiivisissa taidoissa sekä toimintatavoissa -

TUTKIMUKSET

Liisa Klenberg: ADHD-oireisten oppilaiden vahvuudet opettajien arvioimina

HAASTATTELUT

Katariina Huusela: Camilla Hagelstamin haastattelu - Tiedon ja tutkimusmenetelmien tarve on suuri: miten hahmotusvaikeuksien kanssa selviää arjessa ja koulussa

https://www.instagram.com/p/BtDTQ45lnfF/?utm_source=ig_web_button_share_sheet

https://www.instagram.com/p/BnBvk8phK42/?utm_source=ig_web_button_share_sheet

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana (vuorotteluvapaalla -29.1.2018, sijaisena Mirja Myllykoski 1.1.-29.1.2018)

Henkilöstö (2018): Maria Haakana alkaen (29.1.2018), Mirja Myllykoski (1.1.-31.12.2018), Silja Lehtonen (1.1.-31.12.2018), Maria Rintanen, Riikka Malinen, Assi Karppinen (1.8. alkaen) sekä harjoittelijat ja tuntityöntekijät: Iina Sorsa, Timi Tervo, Kaisa Silvennoinen sekä opetushenkilöstö.

Kesto:

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2017 haun koulutushankkeet:

7oph7226 - Hyvinvointia ja turvallisuutta kasvua, oppimista ja koulunkäyntiä tukemalla, vuodet 2017-2018.

7oph7227 - Yhteisöllistä hyvinvointia, turvallisuutta ja pedagogista kehittymistä varhaiskasvatuksesta perusopetukseen, vuodet 2017-2018.

7oph7228 - Yhteispeli - hyvinvointia oppilaille ja työyhteisöille, vuodet 2017-2018.

7oph7229 - Yhdessä turvallista ja yhteisöllistä oppilaitosta rakentamaan, vuodet 2017-2018.

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2018 haun koulutushankkeet:

7oph7230 Turvallista kasvua, hyvinvointia ja osallisuutta oppimiseen, 2018-2019

7oph7231 Yhteispeli - hyvinvointia oppilaille ja työyhteisöille, 2018-2019

Opetushallituksen erillisrahoitus, päähakija Jyväskylän yliopisto:

7oph7232 LUKILOKI: Luku- ja kirjoitustaidon opetuksen ja oppimisen koulutusohjelma, 2018-2019

Rahoittaja: Opetushallitus, (485 900 €).

Yhteistyökumppanit: Opetushallitus, koulut ja opettajat kautta Suomen, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattiopisto, Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitos/Erityispedagogiikka, Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitos/Varhaiskasvatus, Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitos/Opettajankoulutus, Jyväskylän yliopiston psykologian laitos, Jyväskylän kaupungin perheneuvola, CP-liitto, HYPEKS –verkosto ja THL.

Tavoitteet: Edistää yleistä-, tehostettua- ja erityistä tukea tarvitsevan oppilaan osallisuutta ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti vahvistamalla opettajien kolmiportaisen tuen pedagogista osaamista. Syventää moniammatillista yhteistyötä opetuksessa ja edistää laadukkaan inklusiivisen opetuksen, turvallisen lähikoulun ja yhtenäisen perusopetuksen toteutumista. Edistää opettajien luokanhallinnan taitoja sekä vahvistaa koulun aikuisten valmiuksia motivaation, hyvän työrauhan, itsesäätelyn, tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen tukemiseen koulussa. Kouluttaa esi- ja alkuopetuksen henkilöstöä varhaisen tuen menetelmiin ja oppimisympäristöihin käyttöön. Hankkeilla vahvistetaan osallistujien osaamista motivaation, kasvun sekä oppimisen tukemisessa ja ohjaamisessa. Keskiössä on oppilaan tuen tarpeen tunnistaminen sekä siirtymävaiheen tukitoimien oikea-aikainen suunnittelu ja käytäntöön panto opintojen aikana.

Yhteispeli -hankkeen tavoitteena on tukea koko kouluyhteisön hyvinvointia ja vahvistaa lasten tunne ja vuorovaikutustaitoja ala- ja yhtenäiskouluissa ja vaikuttaa koko koulun toimintakulttuuriin ja johtamiseen käytännönläheisten toimintatapojen kautta. Koulutuksissa koulutetaan opettajia lasten työskentelyn ohjaamiseen, rehtoreita koulun kehittämiseen ja muutosprosessien johtamiseen sekä työyhteisöä aikuisten keskinäisen työskentelyn ja työhyvinvoinnin tukemiseen.

LUKILOKI -hankkeen tavoitteena on antaa opettajille valmiuksia ja menetelmiä luku- ja kirjoitustaidon oppimiseen ja opetukseen sekä taitojen tukemiseen.

Hankkeet rohkaisevat opettajia hyödyntämään tietotekniikkaa opetuksessa ja kannustavat käyttämään uusimpaan tutkimustietoon perustuvia Internet -pohjaisia, vapaasti käytettäviä arviointi-, opetus- ja harjaannuttamismenetelmiä. Tarjota alueellisesti ja valtakunnallisesti verkon kautta saavutettavissa olevaa koulutusta eri puolilla Suomea.

www-sivut:

[Turvallista kasvua, hyvinvointia ja osallisuutta oppimiseen 2018-2019](https://koju.nmi.fi/yhteispeli-koulutukset-2018-2019/)

<https://koju.nmi.fi/yhteispeli-koulutukset-2018-2019/>

<https://www.facebook.com/groups/553924811480584/> (Yhteispeli - facebook -ryhmä)

<https://lukiloki.jyu.fi/>

<https://www.facebook.com/lukilokihanke/>

[Hyvinvointia ja turvallisuutta kasvua, oppimista ja koulunkäyntiä tukemalla 2017-2018](#)

[Yhteispeli – hyvinvointia oppilaille ja työyhteisöille 2017-2018](#)

[Hyvä Alku 2018 – Yhteisöllistä hyvinvointia, turvallisuutta ja pedagogista kehittymistä varhaiskasvatuksesta perusopetukseen](#)

[Yhdessä turvallista ja yhteisöllistä oppilaitosta rakentamaan 2017-2018](#)

Matematiikan oppimisvalmiuksien oppimis- ja arviointiympäristö

<https://hyvatkaytannot.oph.fi/kaytanto/1801/?q=63354ef9e8d34b9e042f0ee66e7d6df3>

Lasten toiminnanohjaamisen tukeminen ryhmässä

<https://hyvatkaytannot.oph.fi/kaytanto/2642/?q=63354ef9e8d34b9e042f0ee66e7d6df3>

Toimintamalli käyttäytymisen yksilölliseen tukemiseen

<https://hyvatkaytannot.oph.fi/kaytanto/2674/?q=4cc0ff250769697a55ad7638801dd511>

Toiminta ja tulokset 2018

Turvallista kasvua, hyvinvointia ja osallisuutta oppimiseen ja Hyvinvointia ja turvallisuutta kasvua, oppimista ja koulunkäyntiä tukemalla hankkeissa järjestettiin yhteensä 41 Opetushallituksen kustantamaa koulutusta, joista 7 toteutettiin verkkokoulutuksina. Koulutusten kokonaisopintopistemäärä oli 97 op ja kontaktiopetusta järjestettiin yhteensä 71 päivää.

Yhteispeli-hankkeissa vuonna koulutusten kokonaisopintopistemäärä oli 16 op ja kontaktiopetusta järjestettiin yhteensä 82 päivää.

Yhteisöllistä hyvinvointia, turvallisuutta ja pedagogista kehittymistä varhaiskasvatuksesta perusopetukseen, vuodet 2017–2018. Hyvä Alku -tapahtuma 20.–21.9.2018 oli kaksipäiväinen ja siihen sisältyi myös verkkoluentoja.

LUKILOKI-hankkeessa NMI:n tehtävänä on ollut suunnittelu soveltuvien osien yhteistyössä kouluttajien kanssa, koulutuspäivien järjestelyt, kahvitus- ja tilavaraukset, kouluttajien majoitusvaraukset, koulutuksista tiedottaminen ja markkinointi, hankkeen www-sivujen, Facebook- ja Instagram-sivujen päivittäminen omiin vastualueisiin liittyen, ilmoittautumislomakkeiden laatiminen ja päivitys sekä ilmoittautumisten vastaanottaminen, osallistujien opintoneuvojana ja tukena toimiminen, viestintä osallistujille ja koulutuksen tervetuloviestien laadinta ja lähetys, asiakasrekisterin tietojen ja osallistujamäärien ylläpito, osallistujien taustatietojen ja koulutuspalautteiden kerääminen ja raportointi, opintosuoritusten kirjaus, todistusten tekeminen ja lähettäminen. Tämän lisäksi tehtävänä on ollut hankkeen visuaalisen ilmeen ja logon suunnittelu, sekä videotuotantoa. Hankkeiden koulutukset on lueteltu liitteessä 2.

5. Hallinto- ja tukipalvelut

Toiminnasta vastaava: Juha-Matti Latvala (toiminnanjohtaja), Kirsi Kantola (talouspäälikkö), Miika Pekkarinen (tietohallintopäälikkö), Olli-Pekka Malinen (1. varatoiminnanjohtaja 8.1.2018 asti) ja Pekka Räsänen (2. varatoiminnanjohtaja 31.5.2018 asti)

Henkilöstö (2018): Juha-Matti Latvala, Kirsi Kantola, Miika Pekkarinen, Kirsi Hintikka, Asta Kaipainen, Atte Palokangas, Niko Hoffren, Mari Hytönen, Lasse Eskola, Teemu Hytönen, Pia Krimark, Jari Westerholm, Ville Vauhkonen, Olli-Pekka Malinen ja Pekka Räsänen. Lisäksi yksi harjoittelija Lastentutkimuskeskuksella.

Kesto: Hallinto- ja tukipalvelut ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa.

Rahoittaja: STEA yleisavustus (AY5), omat koulutus- ja julkaisutuotot, projektien yleiskuluosuudet, (373 000 €).

Tavoitteet: Niilo Mäki -säätiön hallinto- ja tukipalvelujen tavoitteena on muodostaa laadukkaasti ja tehokkaasti toimiva työskentely-ympäristö säätiön työntekijöille. Hallinto- ja tukipalvelut koostuvat yleis-, talous-, henkilöstö- ja IT-hallinnosta.

Toiminta ja tulokset 2018

Niilo Mäki -säätiön perustoimintaa ylläpidetään STEA:n yleisavustuksen, projekteilta perittävien yleiskulujen ja koulutus- ja julkaisutuottojen turvin.

Hallinto- ja tukipalveluiden henkilöstöllä hoidetaan säätiön hallinto, instituutin toiminnan johtaminen ja koordinointi, talous-, henkilöstö- ja hankehallinto, muu yleishallinto, atk-tuki, verkkopalveluiden toimivuus ja tietoturvallisuus sekä muut organisaatiota palvelevat tukipalvelut. Sisäisen toiminnan lisäksi yhteydenpito sidosryhmiin, rahoittajiin ja muihin verkostoihin kuuluu olennaisena osana toimintaan. Hallinto- ja tukipalveluiden tarkoituksena on tukea ja mahdollistaa Niilo Mäki Instituutin laadukas tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja julkaisutoiminta. Asiantunteva ja osaava henkilöstö on Niilo Mäki Instituutin tärkein resurssi.

Vuoden 2018 aikana toteutettiin hallinto- ja tukipalveluissa muun muassa seuraavia toimia:

- Yleiskulujen kohdentamista hankkeille jatkettiin keräämällä yleiskuluosuus (perustaso 15 % ja 50-60 %:ia kokonaiskustannusmallia noudattavilta) hankkeilta. Kokonaiskustannusmallia noudattavissa hankkeissa uudet hakemukset laadittiin 65 %:n tasolla. Korotuksen tarkoitus oli saada yleiskulut vastaamaan paremmin todellista tilannetta.
- Palkkajärjestelmän uudistus otettiin käyttöön kesäkuussa 2018. Tavoitteena palkkaus uudistuksessa on varmistaa Niilo Mäki -säätiön palkkojen kilpailukykyisyys ja palkkojen määrittäminen entistä vahvemmin työtehtävän vaativuuden perusteella. Palkkauudistuksen lisäksi myös uuden henkilöstön rekrytointiprosessia uudistettiin ja päivitettiin tasa-arvoseikat ja toiminnan läpinäkyvyys huomioiden. Palkkausjärjestelmän toimivuutta seurataan ja sitä kehitetään palkkatyöryhmässä ja hallituksessa.
- Uuden taloushallintojärjestelmän käyttöönotto aloitettiin vuonna 2018 ja se saadaan päätökseen huhtikuussa 2019. Entisen ohjelmiston ylläpito päättyi vuoden 2018 lopussa, mikä uudistuneiden viranomaismääräysten kanssa (mm. KATRE-rekisteri) edellytti ohjelmiston uudistamista. Kilpailutuksen kautta päädyttiin vaihtamaan taloushallintojärjestelmä CGI Sonet Premiumiin.

- Toimenpiteitä hallintoon ja tutkimus- ja kehittämistoimintaa aiheutti myös voimaantullut EU:n tietosuoja-asetus (GDPR), jonka aiheuttamia vaatimuksia NMI:n toimintaan selvitettiin ja toimintoja päivitettiin tarvittaessa.
- Säätiölain muutoksen siirtymäaika päättyi joulukuussa 2018 ja Niilo Mäki -säätiö päivitti sääntönsä uuden säätiölain mukaiseksi. Uudet säännöt tulevat voimaan keväällä 2019, kun Patentti- ja rekisterihallitus on ne vahvistanut.
- Niilo Mäki Instituutin strategisten tavoitteiden: *vahva tutkimusosaaminen, kansainvälisyys, aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen sekä tehokkaat ja joustavat toimintamallit* käytäntöön viemistä toteutettiin.
- Valtuuskunta kokoontui 2 kertaa ja hallitus 7 kertaa. Hallituksen ja valtuuskunnan jäsenet vuonna 2018 on mainittu liitteessä 4.

Niilo Mäki Instituutin keskimääräinen henkilömäärä (keskimääräisinä henkilötyövuosina kuukaudessa) tippui edelliseen vuoteen verrattuna (vuonna 2017 36,9 htv/kk ja vuonna 2018 34 htv/kk). Henkilömäärä oli kuitenkin loppuvuodesta kasvussa alkaneiden uusien hankkeiden myötä.

Koko organisaation talouslukuja tarkasteltaessa vuositulos vuonna 2018 oli 75 444,12 € ylijäämäinen (edellinen vuosi: 76 973,09 € ylijäämäinen). Kahden edellisen vuoden tulokset olivat hyviä niitä edeltävien alijäämäisten vuosien jälkeen. Niilo Mäki -säätiö on hoitanut kaikki taloudelliset velvoitteensa sopimusten mukaisesti.

6. Yhteistyö Suomessa

Niilo Mäki Instituutti tekee tiivistä yhteistyötä useiden tutkimus- ja kehittämiskumppaneiden kanssa. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat myös toimintaa rahoittavat tahot (vuonna 2018 STEA, opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomen Akatemia, Opetushallitus, Svenska kulturfonden, Svenska folkskolans vänner, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Suomen Kulttuurirahasto, Suomen Kulttuurirahaston Keski-Suomen rahasto, Ulkoasiainministeriö, Euroopan Komissio ja muut rahoittajakumppanit).

Tutkimus- ja kehittämiskumppaneita ovat suomalaiset yliopistot (vuonna 2018 erityisesti Jyväskylän, Helsingin ja Itä-Suomen yliopistot sekä Åbo Akademi), ammattikorkeakoulut (erityisesti Jyväskylän ammattikorkeakoulu) ja ammattiopistot sekä muut toisen asteen oppilaitokset (mm. Gradia).

Kehittämistoiminnassa tehdään yhteistyötä lukuisten järjestökumppaneiden kanssa (mm. oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Suomen CP-liitto, Kehitysvammaliitto, Aivoliitto, ADHD-liitto, Erilaisten oppijoiden liitto, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Pesäpuu ry, Suomen Vanhempainliitto, Suomen isovanhemmat ry, LIKES, Haukkalan säätiö, Monikulttuurikeskus Gloria, Martat, Kuntoutussäätiö, Folkhälsan) ja uusia kumppanuuksia luodaan jatkuvasti.

Kunnat ja niiden palveluyksiköt ja oppilaitokset, sekä oppilaat ja heidän vanhempansa ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Instituutin asiantuntijoita on mukana työryhmissä ja neuvottelukunnissa, kuten Oikeus oppimiseen -neuvottelukunnassa, Selkokeskuksen neuvottelukunnassa, Keski-Suomen LAPE (lapsi- ja perhepalvelut) maakunnallisessa ohjausryhmässä, Näkövammaisten kirjaston (CELIA) johtokunnassa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön Lukutaitofoorumissa. Lisäksi Niilo Mäki Instituutin henkilöstöä on muiden tahojen koordinoimien hankkeiden ohjausryhmissä. Listaus näistä jäsenyyksistä löytyy liitteestä 3.

Yksi yhteistyömuoto on myös Niilo Mäki Instituutin aineistojen käyttö väitöskirja- ja muussa tutkimuksessa. Osa Niilo Mäki Instituutin tutkijoista tekee omaa väitöskirjaansa. Tällä hetkellä väitöskirjoja on tekeillä seuraavilla (väitöskirjat arvioidussa valmistumisjärjestyksessä):

- Mika Paananen: Mastering learning situations: Self-regulation, executive functions and self-regulatory efficacy among elementary school children. Psykologia, JYU. Valmistuu syksyllä 2019.
- Anna-Kaija Eloranta: A follow-up study of childhood learning disabilities: Pathways to adult-age education, employment and psychosocial wellbeing. Psykologia, JYU. Valmistuu syksyllä 2019.
- Marko Niemelä: Knowledge Discovery from Educational and Practical Data. Informaatioteknologia, JYU. Arvioitu valmistuminen 2020.
- Ann-Katrine Risberg: Early identification of reading and writing difficulties among monolingual and bilingual pupils in Finland. Erityispedagogiikka, ÅA. Arvioitu valmistuminen 2021.
- Pia Vataja: The development of literacy skills among monolingual and bilingual Finnish-Swedish children in early school years. OKL, JYU. Arvioitu valmistuminen 2021.
- Jari Westerholm: Puuttuvan tiedon käsittely psykometrissä aineistoissa. Tilastotiede, JYU. Arvioitu valmistuminen 2021.
- Annastiina Kettunen: Edistyneiden suomenoppijoiden akateemisissa teksteissä ylliedustuneiden verbien fraseologian hallinta. Humanistinen tiedekunta, JYU. Arvioitu valmistuminen 2022.
- Sini Teivaanmäki: Alle kouluikäisten lasten toiminnanohjauksen vaikeudet ja taitojen varhainen tukeminen. Psykologia JYU. Arvioitu valmistuminen 2023.

Niilo Mäki Instituutin henkilöstöä osallistuu/on osallistunut vuonna 2018 väitöskirjojen ohjaamiseen ja ohjausryhmiin seuraavasti:

- Paula Salmi: Pia Vataja (OKL, JYU) ja Eeva Asp (psykologia, JYU)
- Jarkko Hautala: Otto Loberg (psykologia, JYU) ja Nina Kullberg (
- Liisa Klenberg: Sini Teivaanmäki (psykologia, JYU),
- Jari Westerholm: Pamela February (JYU valmistunut 2018), Piritta Asunta (JYU valmistunut 2018), Pia Vataja (OKL, JYU), Ann-Katrine Risberg (erityispedagogiikka, ÅA)

7. Kansainvälinen toiminta

Niilo Mäki Instituutin yksi strateginen tavoite on kansainvälisen toiminnan ja tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisääminen. Kansainvälisyyden tavoitteena on luoda verkostoja ja uusia mahdollisuuksia Niilo Mäki Instituutin toiminnan kehittämiseksi ja laajentamiseksi. Vuoden 2018 aikana on toteutettu kansainvälistä toimintaa muun muassa seuraavilla tavoilla.

Kansainvälistä tutkimus- ja kehittämistyötä

Niilo Mäki Instituutin toteuttamissa hankkeissa tehtiin kansainvälistä yhteistyötä hankesuunnitelmien mukaisesti.

CONACYT/INEE -rahoittama (2017-2018) hanke Meksikossa Universidad de Monterreyin ja Emiliano Zapata Universidadin kanssa. Hankkeessa on mukana Wisconsinin yliopiston matematiikan oppimisvaikeuksien tutkimusryhmä, jolta hankkeessa on käytössä yksi heidän kehittämänsä lukukäsitteen arvioinnin mittari. Tutkimuksessa mitattiin runsaan 300 ekaluokkalaisten kehitystä matemaattisissa ja kognitiivisissa taidoissa kolmesti ensimmäisen luokan aikana. Hankkeen viimeinen mittauskerta oli kesäkuussa 2018. Tutkimuksessa selvitetään varhaiskasvatuksen tuen merkitystä koulu- ja oppimisvalmiuksien kehitykselle köyhistä oloista tuleville lapsille. Osarahoituksena hankkeessa oli Pekka Räisänen Väinö Tanner -säätiön matkastipendi.

GraphoLearn-harjoitusmenetelmää on kehitetty tutkimustarkoituksiin belgialaisten tutkijoiden (KU Leuven) ja grönlantilaisten tutkijoiden (Grönlannin opetusvirasto) kanssa. Tutkimustoiminta käynnistyi flaaminkielisellä peliversiolla Belgiassa suunnitelmien mukaisesti vuoden 2018 lopussa. Grönlannissa tutkimus käynnistyy syksyllä 2019. Lisäksi neuvotteluja on käyty GraphoLearn-harjoitusmenetelmän kehittämisestä tutkimukseen Ruotsissa (Lundin yliopisto). Suunniteltu tutkimustoiminta käynnistyy keväällä 2019.

Euroopan Komissio myönsi Marie Skłodowska-Curie ITN (Innovative training network) rahoituksen Neo-Prism-C -hankkeelle. Hanke käynnistyy vuonna 2019 ja sen kautta saadaan Niilo Mäki Instituuttiin ulkomainen tohtoriopiskelija tutkimustyöhön.

Ulkoministeriö myönsi joulukuussa 2018 rahoituksen eTaleAfrica -hankkeen jatkolle. Hankkeessa laaditaan e-oppimisympäristö lukemaan oppimisen ja opettamisen tueksi Afrikassa. Hanke toteutetaan yhteistyössä seuraavien kumppanien kanssa: Jyväskylän yliopisto, Namibian yliopisto, Kenya Institute of Special Education, Sambian yliopisto ja Sebastian Kolowa memorial yliopisto. Hanke käynnistyy keväällä 2019.

Vierailut Niilo Mäki Instituutissa

Keväällä 2018 Niilo Mäki Instituutti isännöi Fulbright Distinguished Teacher Awards – stipendiaattia Martha Infantea (tammikuu-kesäkuu). Lisäksi Niilo Mäki Instituutti isännöi yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa Fulbright Specialist-asiantuntijavierailua, jossa tutkija Martha Elford Kansasin yliopistosta vieraili Jyväskylässä 1,5 kk syksyllä 2018.

Professori Josep M. Serra-Grabulosa (Institut de Neurociències, Dept. Psicologia Clínica i Psicobiologia, Universitat de Barcelona) oli vierailevana tutkijana NMI:ssä elo-lokakuussa kolme kuukautta. Hän on erikoistunut luki- ja matemaattisten oppimisvaikeuksien kuntoutuksen aivotutkimukseen. Vierailun aikana hän piti tutkimuksistaan avoimen luentosarjan NMI:ssä. Tiiviimmän yhteistyön kehittämiseksi tuotettiin yhdessä NMI:n asiantuntijoiden kanssa tutkimushankehakemus Espanjan tiedeakatemialle.

Muu kansainvälinen yhteistyö

Yhteisjulkaisuja on valmisteilla useiden kansainvälisten kumppaneiden kanssa ja monissa hankkeissa tehdään yhteistyötä ulkomaisten tutkijoiden kanssa.

GraphoGame-oppimispelin kansainvälisestä jakelusta tehtiin kesällä 2017 sopimus Learning Intelligence Group Oy:n kanssa, jonka alaisuuteen perustettu GraphoGroup Oy jakelee GraphoGamea eri maissa. Yrityksen verkkosivuilta <https://www.graphogame.com/> löytyy lisätietoa pelistä ja sen saatavilla olevista kieliversioista.

GraphoGameen liittyvä tutkimus- ja kehittämistyö jatkuu Niilo Mäki Instituutissa ja Jyväskylän yliopistossa nimellä GraphoLearn. Tutkimus- ja kehittämistyötä on tehty muun muassa Ruotsissa, Belgiassa ja Grönlannissa.

Suomessa käytössä olevan Ekapelin jakelu tapahtuu jatkossakin Niilo Mäki Instituutin kautta.

Liitteet:

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin julkaisuluettelo 2018

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin järjestämät koulutukset 2018

Liite 3. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2018

Liite 4. Valtuuskunnan ja hallituksen jäsenet vuonna 2018

Tutkimusartikkelit

Aro, T., Eklund, K., Eloranta, A.-K., Närhi, V., Korhonen, E., & Ahonen, T. (2018) Associations between childhood learning disabilities and adult-age mental health problems, lack of education, and unemployment. *Journal of Learning Disabilities*, 52, 71-83. <https://doi.org/10.1177/0022219418775118>

Eklund, K., Torppa, M., Sulkunen, S., Niemi, P., & Ahonen, T. (2018). Early cognitive predictors of PISA reading in children with and without family risk for dyslexia. *Learning and Individual Differences*, 64 (2018), 94-103. [doi:10.1016/j.lindif.2018.04.012](https://doi.org/10.1016/j.lindif.2018.04.012) [Open access](#)

Haapala, E., Lintu, N., Eloranta, A.-M., Venäläinen, T., Poikkeus, A.-M., Ahonen, T., . . . , & Lakka, T. A. (2018). Mediating effects of motor performance, cardiorespiratory fitness, physical activity, and sedentary behaviour on the associations of adiposity and other cardiometabolic risk factors with academic achievement in children. *Journal of Sports Sciences*, 36 (20), 2296-2303. [doi:10.1080/02640414.2018.1449562](https://doi.org/10.1080/02640414.2018.1449562) [Open access](#)

Hautala, J., Baker, D. L., Keurulainen, A., Ronimus, M., Richardson, U. & Cole, R. (2018). Early science learning with a virtual tutor through multimedia explanations and feedback on spoken questions. *Educational Technology Research and Development*, 66(2). <https://doi.org/10.1007/s11423-017-9558-6>

Heikkilä, J., Lonka, E., Meronen, A., Tuovinen, S., Eronen, R., Leppänen, P. H. T., Richardson, U., Ahonen, T., & Tiippana, K. (2018). The effect of audiovisual speech training on the phonological skills of children with specific language impairment (SLI). *Child Language Teaching and Therapy*, 34 (3), 269-287. [doi:10.1177/0265659018793697](https://doi.org/10.1177/0265659018793697)

Hirvonen, R., Väänänen, J., Aunola, K., Ahonen, T., & Kiuru, N. (2018). Adolescents' and mothers' temperament types and their roles in early adolescents' socioemotional functioning. *International Journal of Behavioral Development*, 42 (5), 453-463. [doi:10.1177/0165025417729223](https://doi.org/10.1177/0165025417729223) [Open access](#)

Huhdanpää, H., Klenberg, L., Westerinen, H., Fontell, T. & Aronen, E. T. (2018). Sleep and psychiatric symptoms in young child psychiatric outpatients. *Clinical Child Psychology & Psychiatry*, 23, 77-95. [doi:10.1177/1359104517718366](https://doi.org/10.1177/1359104517718366)

Kiuru, N., Kalliomäki, K., Metsäpelto, R.-L., Ahonen, T., & Hirvonen, R. (2018). Nuorten harrastuneisuuden, koulun vaihtamisen ja sukupuolen yhteydet subjektiiviseen hyvinvointiin siirtymävaiheessa alakoulusta yläkouluun. *Psykologia*, 53 (2-3), 108-130.

Klenberg, L. (2018). ADHD-oireisten oppilaiden vahvuudet opettajien arvioimina. *NMI-bulletin*, 28, 34-48.

Koponen, T., Aro, M., Poikkeus, A.-M., Niemi, P., Lerkkanen, M.-K., Ahonen, T., & Nurmi, J.-E. (2018). Comorbid Fluency Difficulties in Reading and Math : Longitudinal Stability Across Early Grades. *Exceptional Children*, 84 (3), 298-311. [doi:10.1177/0014402918756269](https://doi.org/10.1177/0014402918756269)

Lohvansuu, K., Hämäläinen, J., Ervast, L., Lyytinen, H., & Leppänen, P. H. T. (2018). Longitudinal interactions between brain and cognitive measures on reading development from 6 months to 14 years. *Neuropsychologia*, 108, 6-12. [doi:10.1016/j.neuropsychologia.2017.11.018](https://doi.org/10.1016/j.neuropsychologia.2017.11.018) [Open access](#)

Metsämuuronen, J. & Räsänen, P. (2018). Cognitive–Linguistic and Constructivist Mnemonic Triggers in Teaching Based on Jerome Bruner’s Thinking. *Frontiers in Psychology*, 9:2543. doi: 10.3389/fpsyg.2018.02543

Niemelä, M., Äyramö, S., & Kärkkäinen, T. (2018). Comparison of cluster validation indices with missing data. In ESANN 2018 : Proceedings of the 26th European Symposium on Artificial Neural Networks, *Computational Intelligence and Machine Learning* (pp. 461-466). ESANN. Retrieved from <https://www.elen.ucl.ac.be/Proceedings/esann/esannpdf/es2018-16.pdf>

Patel, P., Torppa, M., Aro, M., Richardson, U., & Lyytinen, H. (2018). GraphoLearn India : The Effectiveness of a Computer-Assisted Reading Intervention in Supporting Struggling Readers of English. *Frontiers in Psychology*, 9, 1045. [doi:10.3389/fpsyg.2018.01045](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01045) [Open access](#)

Salihu, L., Aro, M. & Räsänen, P. (2018). Children with learning difficulties in mathematics: Relating mathematics skills and reading comprehension. *Issues in Educational Research*, 28(4), 1024-1038. <http://www.iier.org.au/iier28/salihu.pdf>

Salihu, L., & Räsänen, P. (2018). Mathematics Skills of Kosovar Primary School Children: A Special View on Children with Mathematical Learning Difficulties. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 10(4), 421-430.

Sampa, F. K., Ojanen, E., Westerholm, J., Ketonen, R., & Lyytinen, H. (2018). Literacy programs efficacy for developing children's early reading skills in familiar language in Zambia. *Journal of Psychology in Africa*, 28 (2), 128-135. [doi:10.1080/14330237.2018.1435050](https://doi.org/10.1080/14330237.2018.1435050)

Tommo, H., Hokkanen, L. & Klenberg, L. (2018). Kielellisiin ja sosiaalisten taitojen vaikeuksiin liittyvät toiminnanohjauksen piirteet esikouluikässä. *Psykologia*, 53, 166-179.

Torppa, M., Eklund, K., Sulkunen, S., Niemi, P., & Ahonen, T. (2018). Why do boys and girls perform differently on PISA Reading in Finland? The effects of reading fluency, achievement behaviour, leisure reading and homework activity. *Journal of Research in Reading*, 41 (1), 122-139. [doi:10.1111/1467-9817.12103](https://doi.org/10.1111/1467-9817.12103) [Open access](#)

Zarra-Nezhad, M., Moazami-Goodarzi, A., Nurmi, J.-E., Eklund, K., Ahonen, T., & Aunola, K. (2018). Children's shyness moderates the associations between parenting behavior and the development of children's pro-social behaviors. *Journal of Child and Family Studies*, 27 (9), 3008-3018. [doi:10.1007/s10826-018-1134-0](https://doi.org/10.1007/s10826-018-1134-0)

Zhang, X., Räsänen, P., Koponen, T., Aunola, K., Lerkkanen, M. K., & Nurmi, J. E. (2018). Early Cognitive Precursors of Children's Mathematics Learning Disability and Persistent Low Achievement: A 5-Year Longitudinal Study. *Child development*.

Vasalampi, K., Torppa, M., Eklund, K., Ahonen, T., Lerkkanen, M.-K., Salminen, J., & Poikkeus, A.-M. (2018). Muutostrendien tarkastelu nuorten koulumotivaatiossa ja -hyvinvoinnissa : kohorttitutkimus yli kolmen ajankohdan. *Kasvatus*, 49 (4), 272-286. [Open access](#)

Kirjat ja kirjanluvut

Joutsenlahti, J., Silfvenberg, H. & Räsänen, P. (Eds.) (2018). *Matematiikan opetus ja oppiminen*. Jyväskylä, Finland: Niilo Mäki Instituutti.

Kuntoutusmenetelmät ja arviointimateriaalit

Kiili, C. & Laurinen, L. (2018). *KUMMI 18. Monilukutaidon mestariksi – Opettaja nettilukemisen ohjaajana*. Jyväskylä, Finland: Niilo Mäki Instituutti.

Lerkkanen, M.-K., Eklund, K., Löytynoja, H., Aro, M. & Poikkeus, A.-M. (2018). *YKÄ – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä yläkouluun*. Jyväskylä, Finland: Niilo Mäki Instituutti.

Paananen, M., Heinonen, J., Knoll, J., Leppänen, U. & Närhi, V. (2018). *Kummi 8. FOKUS – Träningsprogram i smågrupp för 8–11-åriga barn med uppmärksamhetssvårigheter*. Jyväskylä, Finland: Niilo Mäki Institutet.

Peitso, S. & Närhi V. (Översättning av Plyhm, L., Backholm, J. & Slama, S.). (2018). *KUMMI 13. Hurtig. En kolsultationsmodell för daghem – strukturerat stöd för rastlösa barn*. Jyväskylä, Finland: Niilo Mäki Institutet.

Stolt, S. & Vehkavuori, S. 2018. *SANASEULA – Lapsen varhaisen sanaston kehityksen seurantamenetelmä*: Niilo Mäki Instituutti.

Kongressi- ja muut esitykset

Hautala, J. (2018). ReadDrama - Tutkimus lukuteatterin vaikuttavuudesta lukivaikeuskuntoutuksessa. Suullinen esitys draamakasvatuksen teemaryhmässä. Kasvatustieteen päivät, 15-16.11.2018, Tampere.

Husberg, H., Aunio, P. & Niemivirta, M. (2018). Behavioral Executive Functions, Achievement Goal Orientations and arithmetic fluency in primary school children with attentional difficulties. EARLI SIG 15, 12.9.2018, Potsdam, Saksa.

Husberg, H. & Salmi, P. (2018). ILS – Oppimisvaikeuksien arviointiin ja tukeen uusia välineitä suomenruotsalaisissa kouluissa. Hyvä Alku –tapahtuma 20.9.2018, Jyväskylä

Klenberg, L., Närhi, V., Teivaanmäki, S. & Healey, D. (2018). Leikitään ja keskitytään: Varhainen interventio yliviikkaiden lasten perheille. Terveyspsykologian päivät, 30.-31.10.2018, Helsinki.

Latvala, J-M. & Peltonen, M. (2018). Seikkaillen lukemaan – Ekapelin uusi adaptiivinen seikkailukartta. Interaktiivinen tekniikka koulutuksessa 2018 (ITK2018), 12.4.2018, Hämeenlinna.

Paananen, M. & Husberg (2018). Group-based Intervention on Attention and Executive Functions: Treatment Response and Moderators. EARLI SIG 15, 13.9.2018, Potsdam, Germany.

Risberg, A-K., Ström, K., Wolff, U., Vataja, P., Westerholm, J. & Salmi, P. (2018) *Early identification of reading and writing difficulties among monolingual and bilingual pupils in Finland*. Oppimisvaikeustutkijatapaaminen, Vasa.

Risberg, A-K., Ström, K., Wolff, U., Vataja, P., Westerholm, J. & Salmi, P. (2018) *Läs- och skrivförmåga hos finlandssvenska elever i årskurs 1 - utveckling av kartläggningssinstrument för läsning och skrivning*. Den femtonde nordiska lärarutbildningskonferensen, Vasa.

Ronimus, M. (2018). Mikä selittää poikkeuksellisen hidasta lukemaan oppimista? Katsaus DysGeBra-tutkimuksen alustaviin tuloksiin. Esitys Hyvä Alku –tapahtumassa 26.9.2018, Jyväskylä, Suomi.

Teivaanmäki, S., Huhdanpää, H., Kiuru, N., Aronen, E. T., Närhi, V. & Klenberg L. (2018) Toiminnanohjauksen vaikeudet psyykkisesti oireilevilla alle kouluikäisillä lapsilla. Terveyspsykologian päivät, 30.-31.10.2018

Vataja, P., Risberg, A-K., Husberg, H. & Slama, S. (2018). Vad vet vi nu om finlandssvenska barns läsning och koncentrationsförmåga? Educa 26-27.1.2018. Svenska hörnan.

Pro Gradut ja muut opinnäytetyöt

Derefolk, M. (2018). Cognitive Performance and Executive Ratings in Monolingual and Bilingual Elementary School Children. Pro gradu-avhandling i psykologi. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi. Åbo Akademi.

Grundvall, A. (2018). Samband mellan upplevd självförmåga i läsning och läsflyt i årskurs 5. Pro gradu-avhandling i specialpedagogik. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Åbo Akademi.

Gädda, L. (2018). Bilingualism and Teacher-Rated Executive Functions in School Children. Pro gradu-avhandling i psykologi. Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi. Åbo Akademi.

Stara, K (2019). Läsflyt och räkneflyt hos elever i årskurs 1 och 2 i relation till kön och språklig bakgrund. Pro gradu-avhandling i specialpedagogik. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Åbo Akademi.

Muut

Klenberg, L. (2018). ADHD ja toiminnanohjauksen vaikeudet koulussa. *Bestpractice*. Psykiatria ja neurologia. 6 (21), 8-9.

Kiuru, N., Hirvonen, R., & Ahonen, T. (2018). Alakoulusta yläkouluun yhtenäis- ja erilliskouluissa. *Ruusupuiston uutiset*. Retrieved from <https://peda.net/jyu/ruusupuisto/uutisarkisto/3-2018/2> Open access

Niilo Mäki Instituutin järjestämät koulutukset 2018

- HAHMOTUSHÄIRIÖT – ILMIÖ, TEORIA, ARVIOINTI JA KUNTOUTUS, 13.2.2018 Helsinki
- MATEMAATTISET OPPIMISVAIKEUDET YLÄKOULUSSA JA TOISELLA ASTEELLA, 14.2.2018 Helsinki
- ITSESÄÄTELYTAITOJEN KEHITYS, HAASTEET JA TUKEMINEN VARHAISKASVATUKSESSA, 20.2.2018 Tampere
- ITSESÄÄTELYTAITOJEN KEHITYS, HAASTEET JA TUKEMINEN ALAKOULUSSA, 6.3.2018 Turku
- NEUROPSYKIATRISET OIREKUVAT ADHD JA ASPERGERIN OIREYHTYMÄ: TEORIAA JA MENETELMIÄ ARKEEN, 8.-9.3.2018 Helsinki
- S2-OPPILAIKEN KIELELLISTEN TAITOJEN JA LUKEMISEN TUKEMINEN KOULUARJESSA, 15.3.2018 Helsinki
- ERITYISTÄ TUKEA YLEISOPETUKSEN LUOKASSA - KEINAINA YHTEISOPETTAJUUS JA JOUSTAVA OPETUSRYHMÄJAKO, 15.3.2018 Kouvola
- HAHMOTUSHÄIRIÖT – ILMIÖ, TEORIA, ARVIOINTI JA KUNTOUTUS, 21.3.2018 Oulu
- MATEMAATTISET OPPIMISVAIKEUDET YLÄKOULUSSA JA TOISELLA ASTEELLA, 22.3.2018 Oulu
- NEUROPSYKIATRISET ONGELMAT, 23.3.2018 Oulu
- MATEMAATTISET OPPIMISVAIKEUDET YLÄKOULUSSA JA TOISELLA ASTEELLA, 12.4.2018 Tampere
- ERITYISTÄ TUKEA YLEISOPETUKSEN LUOKASSA - KEINAINA YHTEISOPETTAJUUS JA JOUSTAVA OPETUSRYHMÄJAKO, 13.4.2018 Turku
- ERITYISTÄ TUKEA YLEISOPETUKSEN LUOKASSA - KEINAINA YHTEISOPETTAJUUS JA JOUSTAVA OPETUSRYHMÄJAKO, 19.4.2018 Jyväskylä
- VANHEMPIEN VOIMAVARAKESKEINEN OHJAUS JA NEUVONTA, 26.-27.4.2018 Helsinki
- NUORTEN JA AIKUISTEN LUKEMIS- JA KIRJOITTAMISTAITOJEN ARVIOINTI – seulontamenetelmän ja yksilötestistön käyttökoulutus, 3.5.2018 Helsinki
- LASTEN PSYKIATRISET ONGELMAT ALLE KOULUIÄSSÄ JA ONGELMIEN KYTKEYTYMINEN KOULUIÄN OPPIMISVAIKEUKSIIN, 4.5.2018 Turku
- ENGLISH IS FUN OR IS IT? - LUKIVAIKEUS ENGLANNIN OPISKELUSSA, 8.5.2018 Jyväskylä tai verkkokoulutus
- STRUKTUROINTI JA ERIYTTÄMINEN OPETTAJIEN TYÖSSÄ, 8.5.2018 Oulu
- YKÄ - Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä yläkouluun -verkkotallenne, syys 2018.
- HYVÄ ALKU -tapahtuma 20.-21.9.2018 Jyväskylä
- KOULUIKÄISTEN KUNTOUTUS, 25.-27.9.2018 Tampere
- MITEN AUTTAA VANHEMPAA YMMÄRTÄMÄÄN LAPSEN OPPIMISVAIKEUKSIA JA TUKEMAAN OPPIMISTA, 4.10.2018 Tampere
- LASTEN PSYKIATRISET ONGELMAT ALLE KOULUIÄSSÄ JA ONGELMIEN KYTKEYTYMINEN KOULUIÄN OPPIMISVAIKEUKSIIN, 5.10.2018 Helsinki
- NUORTEN JA AIKUISTEN LUKEMIS- JA KIRJOITTAMISTAITOJEN ARVIOINTI – seulontamenetelmän ja yksilötestistön käyttökoulutus, 12.10.2018 Turku
- KIRJOITTAMISEN VAIKEUDET JA KIRJOITUSTAUDON TUKEMINEN 25.10.2018 Tampere
- ERITYISTÄ TUKEA YLEISOPETUKSEN LUOKASSA - KEINAINA YHTEISOPETTAJUUS JA JOUSTAVA OPETUSRYHMÄJAKO, 31.10.2018 Tampere
- LENE – LEIKKI-IKÄISEN LAPSEN NEUROLOGINEN ARVIOINTIMENETELMÄ - verkkokoulutus 1.11.2018 - 30.6.2019
- MITÄ LUKIARVIOINNIN JÄLKEEN? – LUKIVAIKEUKSISEN NUOREN OPISKELUN TUKEMINEN JA ERITYISJÄRJESTELYT, 2.11.2018 Helsinki
- ERITYISTÄ TUKEA YLEISOPETUKSEN LUOKASSA - KEINAINA YHTEISOPETTAJUUS JA JOUSTAVA OPETUSRYHMÄJAKO, 22.11.2018 Kuopio

- MATEMAATTISET OPPIMISVAIKEUDET YLÄKOULUSSA JA TOISELLA ASTEELLA, 29.11.2018 Helsinki
- LASTEN PSYKIATRISET ONGELMAT ALLE KOULUIÄSSÄ JA ONGELMIEN KYTKETTYMINEN KOULUIÄN OPPIMISVAIKEUKSIIN, 30.11.2018 Tampere
- ENGLISH IS FUN OR IS IT? - LUKIVAIKEUS ENGLANNIN OPIKSELUSSA, 12.12.2018 Tampere

OPH-hankerahoitteiset täydennyskoulutukset 2018

- OPH: EKAPELI LUKEMAAN OPPIMISEN JA SUJUVAN LUKEMISEN TUKENA (3 op) 1. päivä verkossa katsottavissa ajalla 1.9.2017-18.1.2018 ja 2. päivä lähiopetuksena 19.1.2018 ja 3. päivä lähiopetuksena 9.4.2018 Kuopio
- OPH: JÄSENTYNYTTÄ TUKEA LEVOTTOMILLE LAPSILLE - KONSULTAATIOMALLI PÄIVÄKOTEIHIN 2OP, Verkkoluentotalenne katsottavissa 4.1.2018-3.12.2018
- OPH: OPPIMISVAIKEUKSIEN YHTEYS ELÄMÄNKULKUUN JA HYVINVOINTIIN AIKUISIÄSSÄ - TULOKSIA SEURANTATUTKIMUKSESTA, verkkoluentotalenne katsottavissa 14.12.2018 asti
- OPH: MOTORISEN OPPIMISEN VAIKEUDET (1 OP), verkkokoulutus varhaiskasvatukseen 7.5.2018-15.12.2019
- OPH: PÄÄLLEKKÄISTYNEET OPPIMISVAIKEUDET (1 op) verkkokoulutustalenne, katsottavissa ajalla 7.5.2018-15.12.2019
- OPH: JÄSENTYNYTTÄ TUKEA LEVOTTOMILLE LAPSILLE - KONSULTAATIOMALLI PÄIVÄKOTEIHIN 2OP, Verkkoluentotalenne katsottavissa 14.5.2018-15.12.2019
- OPH: PÄÄLLEKKÄISTYNEET OPPIMISVAIKEUDET (1 op) verkkokoulutustalenne, katsottavissa ajalla 14.8.2017-21.12.2018
- OPH: KOULUN OPETUSHENKILÖSTÖN PYSTYVYYDEN TUKEMINEN 1op, Verkkoluentotalenne katsottavissa 14.8.2017-17.12.2018
- OPH: MATEMATIIKAN PERUSTAITOJEN TUKEMINEN ESI- JA ALKUOPETUSIKÄISILLÄ (1 Op) -verkkotalennekoulutus, katsottavissa ajalla 14.8.2017-21.12.2018
- OPH: LUKEMISEN SUJUVUUDEN HARJOITTELUN TUKEMINEN EKAPELIN AVULLA (1 op), verkkotalennekoulutus, katsottavissa ajalla 14.8.2017-21.12.2018
- OPH: EKAPELI LUKEMAAN OPPIMISEN JA SUJUVAN LUKEMISEN TUKENA (1 op), verkkokoulutustalenne, katsottavissa ajalla 1.9.2017-14.12.2018
- OPH: MOTORISEN OPPIMISEN VAIKEUDET (1 OP), verkkokoulutus varhaiskasvatukseen 1.10.2017 - 14.12.2018
- OPH:OPPIMISVAIKEUKSIEN YHTEYS ELÄMÄNKULKUUN JA HYVINVOINTIIN AIKUISIÄSSÄ - TULOKSIA SEURANTATUTKIMUKSESTA, verkkoluentotalenne katsottavissa 14.12.2018 asti
- OPH: KEINOJA TARKKAAVUUDEN JA TOIMINNANOHJAUKSEN, LUKEMISEN JA MATIKAN TAITOJEN TUKEMISEEN (4op), 24.-25.1.2018 ja 12.4.2018 Jyväskylä
- OPH: PÄÄLLEKKÄISTYNEET OPPIMISVAIKEUDET (3 op), 26.1. ja 3.5.2018 Turku
- OPH: Check in-Check out (CICO) tehostetun tuen toimintamalli käytösongelmien kohtaamiseen kouluyhteisössä 3op, 26.1.2018 ja 16.2.2018 Helsinki
- OPH: LUKIVAIKEUDET JA TEHOSTETTU TUKI PERUSOPETUKSEN LUOKILLA 1-6 (5 op), 30.1-1.2.2018 ja 24.-25.4.2018 Tampere
- OPH: HAHMOTTAMISEN KUNTOUTUS - TUNNISTAMISESTA TUKEEN: OHJATUN INTERVENTION TOTEUTTAMINEN KOULULUOKASSA (5op), 31.1.-1.2.2018, 15.3.2018 Tampere
- OPH:SUJUVA LASKUTAITO - YHTEEN- JA VÄHENNYSLASKU SUJUVUUDEN TUKEMINEN VUOSILUOKILLA 2-4 (2 OP) 31.1.2018 ja 22.3.2018 Mikkeli
- OPH: TOIMINNANOHJAUS, ITSESÄÄTELY JA OPPIMISEN VAIKEUDET - MITEN AUTTAA? (2op) 1.2.2018 ja 28.3.2018 Jyväskylä

- OPH:TARKKAAVUUDEN JA TOIMINNANOHJAUKSEN ONGELMAT KOULULUOKASSA – TUNNISTAMINEN JA TEHOSTETTU, YKSILÖLLISTETTY TUKI (3op) 6.2., 13.3. ja 17.4.2018 Pori
- OPH: MAAHANMUUTTAJATAUSTAISTEN OPPILAIDEN KIELELLISTEN TAITOJEN TUKI (4 op) 6.-7.2.2018 ja 6.-7.3.2018 Kotka
- OPH: MOTIVAATION JA OPISKELUN TUKEMINEN – MIKSI NORMAALISTA KÄYTTÄYTYMISESTÄ PITÄISI PALKITA? (2 op), 1. päivä 6.2.2018 Jyväskylä ja 2. päivä verkossa 24.4.2018
- OPH: MOTIVAATION JA OPISKELUN TUKEMINEN – MIKSI NORMAALISTA KÄYTTÄYTYMISESTÄ PITÄISI PALKITA? (2 op), 1. päivä 7.2.2018 Tampere ja 2. päivä verkossa 24.4.2018
- OPH: MATEMAATTISET OPPIMISVAIKEUDET 3–6 -LUOKKALAISILLA: KEHITYS, ARVIOINTI JA TUKEMINEN (5 op) 7.-8.2.2018 ja 9.3.2018 Helsinki sekä kaksi lähipäivää syksyllä 2018
- OPH: ETSIVÄT-RYHMÄ; LASTEN TOIMINNANOHJAAMISEN TUKEMINEN RYHMÄSSÄ (3 OP), 9.2. ja 13.4.2018 Jyväskylä
- OPH: MITEN VOIT TUKEA NUORTA, JOLLA ON OPPIMISVAIKEUKSIA - SUOJAAVIEN TEKIJÖIDEN VAHVISTAMINEN KOULUN KEINAIN? (1op) 15.2.2018 Jyväskylä
- OPH: MATEMATIIKAN OPPIMISVAIKEUSRISKIN TUNNISTAMINEN, VARHAISTEN PERUSTAITOJEN ARVIOINTI, TUKEMINEN JA TUEN VAIKUTTAVUUDEN SEURANTA, 2op 15.-16.2.2018 Kajaani
- OPH: YLEINEN TUKI OPPILAIDEN KÄYTTÄYTYMISEN TUKEMISEEN; MITEN TOIMIA LEVOTTOMAN LUOKAN KANSSA (3op), 22.2.2018 ja 26.4.2018 Oulu
- OPH: MOTORISEN OPPIMISEN VAIKEUDET (2 OP), 15.3.2018 ja 17.4.2018 Jyväskylä
- UBS: STÖD FÖR SKOLBARN MED UPPMÄRKSAMHETS- OCH SJÄLVREGLERINGSSVÄRIGHETER (1sp) Vasa, 19.3 2018
- UBS: STÖD FÖR SKOLBARN MED UPPMÄRKSAMHETS- OCH SJÄLVREGLERINGSSVÄRIGHETER (1sp) Helsingfors, 26.3 2018
- OPH: MOTORISEN OPPIMISEN VAIKEUDET (1 OP), verkkokoulutus varhaiskasvatukseen 7.5.2018-15.12.2019
- OPH: PÄÄLLEKKÄISTYNEET OPPIMISVAIKEUDET (1 op) verkkokoulutustalenne, katsottavissa ajalla 7.5.2018-15.12.2019
- OPH: JÄSENTYNYTTÄ TUKEA LEVOTTOMILLE LAPSILLE - KONSULTAATIOMALLI PÄIVÄKOTEIHIN 2OP, Verkkoluentotalenne katsottavissa 14.5.2018-15.12.2019
- OPH: YHTEISPELI - HYVINVOINTIA JA TAITOJA KOKO KOULULLE alkaen syksy 2018
- OPH: LUKILOKI: Luku- ja kirjoitustaidon opetuksen ja oppimisen koulutusohjelma 2018-2019
- OPH: MALTTI - TARKKAAVUUDEN JA TOIMINNANOHJAUKSEN RYHMÄMUOTOISEN KUNTOUTUKSEN JA TEHOSTETUN TUEN TOTEUTTAMINEN (3 OP), verkkokoulutus katsottavissa ajalla 13.8.–30.9.2018, jonka jälkeen ohjauskeskustelut verkkovälitteisesti 7.11.2018 ja 6.2.2019
- OPH: LUKEMISEN JA KIRJOITTAMISEN PERUSTAITOJEN OPPIMISEN ARVIOINTI, TUKEMINEN JA OPPIMISEN SEURANTA 4op, 6.9., 11.–12.10. ja 13.12.2018 Jyväskylä
- OPH: PÄÄLLEKKÄISTYNEET OPPIMISVAIKEUDET (3 op), 7.9. ja 12.12.2018 Helsinki
- OPH: TIETOTEKNIKKAA ERITYISOPETTAJAN ARJESSA (2 op), 12.9. ja 26.11.2018 Tampere
- OPH: HAASTAVASTI KÄYTTÄYTYVÄN LAPSEN YMMÄRTÄMINEN KOULUYMPÄRISTÖSSÄ JA TUKITOIMIEN SUUNNITTELU (1 OP) 14.9.2018 Kuopio
- HYVÄ ALKU -taphtuma 20.-21.9.2018 Jyväskylä
- OPH:TARKKAAVUUDEN JA TOIMINNANOHJAUKSEN ONGELMAT KOULULUOKASSA – TUNNISTAMINEN JA TEHOSTETTU, YKSILÖLLISTETTY TUKI (3 op) 24.9., 22.10. ja 23.11.2018 Kuopio

- UBS: STÖD FÖR SKOLBARN MED UPPMÄRKSAMHETS- OCH SJÄLVREGLERINGSSVÄRIGHETER (1sp), 24.9.2018 Mariehamn
- HURTIG - KONSULTATIONSMODELL FÖR DAGHEM – STRUKTURERAT STÖD FÖR RASTLÖSA BARN, 25.9. och 12.11.2018 Mariehamn
- HURTIG - KONSULTATIONSMODELL FÖR DAGHEM – STRUKTURERAT STÖD FÖR RASTLÖSA BARN, 27.9. och 8.11.2018 Helsingfors
- OPH: MAAHANMUUTTAJALASTEN OPPIMISVAIKEUKSIEN ARVIOINTI JA YKSILÖLLISEN TUEN SUUNNITTELU KOULUPSYKOLOGEILLE (1op), 28.9.2018 Helsinki
- OPH: YLEINEN TUKI OPPILAIKEN KÄYTTÄYTYMISEN TUKEMISEEN; MITEN TOIMIA LEVOTTOMAN LUOKAN KANSSA (3op), 28.9. ja 16. 11.2018 Helsinki
- OPH: HYVÄN TYÖRAUHAN RAKENNUSAINEITA – OPETTAJAN LUOKANHALLINNAN TAITOJEN KEHITTÄMINEN KOULUN ARJESSA (1 op), 2.10.2018 Jyväskylä
- OPH: CHECK IN-CHECK OUT (CICO) TEHOSTETUN TUEN TOIMINTAMALLI KÄYTÖSONGELMIEN KOHTAAMISEEN KOULUYHTEISÖSSÄ (3 OP), 9.10.2018 ja 12.11.2018 Tampere
- OPH: CHECK IN-CHECK OUT (CICO) TEHOSTETUN TUEN TOIMINTAMALLI KÄYTÖSONGELMIEN KOHTAAMISEEN KOULUYHTEISÖSSÄ (3 op), 8.10.2018 ja 13.11.2018 Turku
- OPH: SUJUVA LASKUTAITO - YHTeen- JA VÄHENNYSLASKU SUJUVUUDEN TUKEMINEN VUOSILUOKILLA 2-4 (2 op) 9.10.2018 ja 12.3.2019 Oulu
- OPH: HYVÄN TYÖRAUHAN RAKENNUSAINEITA – OPETTAJAN LUOKANHALLINNAN TAITOJEN KEHITTÄMINEN KOULUN ARJESSA (1 op), Verkkoluentotalenne katsottavissa 10.10.2018-15.12.2019
- OPH: NETTILUKUTAITO JA LUETUN YMMÄRTÄMISEN TUKEMINEN LUOKILLA 6–9, 2op 11.10. ja 15.11.2018 Tampere
- OPH: MAAHANMUUTTAJATAUSTAISEN LAPSEN JA PERHEEN (ENSI)KOHTAAMINEN, OSALLISUUS JA TOIMIJUUS VARHAISKASVATUKSESSA JA ALKUOPETUKSESSA, 2 op, 12.10.2018 ja 23.11.2018 Jyväskylä
- OPH: MITEN VOIN TUKEA LASTEN INKLUSIIVISTA TOIMINNALLISTA OSALLISTUMISTA YKSILÖNÄ RYHMÄSSÄ (1op) 12.10.2018 Tampere
- OPH: MITEN VOIN TUKEA LASTEN INKLUSIIVISTA TOIMINNALLISTA OSALLISTUMISTA YKSILÖNÄ RYHMÄSSÄ (1op) 26.10.2018 Helsinki
- OPH: MITEN VOIT TUKEA NUORTA, JOLLA ON OPPIMISVAIKEUKSIA - SUOJAAVIEN TEKIJÖIDEN VAHVISTAMINEN KOULUN KEINAIN? (1op), 29.10.2018 Lahti
- OPH: MOTORISEN OPPIMISEN VAIKEUDET (2 op) 13.11.2018 ja 10.1.2019 Tampere
- UBS: KARTLÄGGNING AV OCH STÖDÅTGÄRDER VID INLÄRNINGSSVÄRIGHETER I SKOLOR OCH DAGHEM (1sp) 28.11.2018 Tammerfors

Liite 3. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2018

Haakana, Maria

- Hypeks - hyvinvointia ja pedagogiikkaa Keski-Suomeen asiantuntijaverkoston jäsen

Hautala, Jarkko

- tutkimusryhmän jäsenyys JYU:n Psykologian laitoksen ja Koulutuksen tutkimuslaitoksen tutkimushankkeessa Yhteisöllinen ongelmanratkaisu ja nettilukeminen: Taidot, prosessit ja neuraalinen perusta CoPSOL.

Klenberg, Liisa

- Helsingin yliopiston neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen ohjausryhmän jäsenyys
- Suomen neuropsykologisen yhdistyksen erikoistumislautakunnan jäsenyys

Lahti, Juha

- JAMK:n ESR-rahoitteisen KOMPPAA-hankeen ohjausryhmän puheenjohtajuus

Latvala, Juha-Matti

- Hallituksen jäsen 5/2018-, Kuntoutussäätiö
- Jäsen opetusministerin perustamassa valtakunnallisessa Lukutaitofoorumissa 2017-2018
- Ohjausryhmän puheenjohtaja Jyväskylän yliopiston Aivotutkimuskeskuksen Aivotiedon jalostamo -hankkeessa, 2016-2018
- Ohjausryhmän jäsen Erilaisten oppijoiden liiton Taitotuunaajat-hankkeessa
- Jäsen Selkokielen neuvottelukunnassa
- Jäsen Selkokirjatyöryhmässä
- Jäsen Oikeus oppimiseen neuvottelukunnassa
- Ohjausryhmän jäsen ChildBrain-hankkeessa (EU:n ETN-projekti)
- Jäsen LAPE-ohjelman maakunnallisessa ohjausryhmässä

Rintanen, Maria

- Hypeks - hyvinvointia ja pedagogiikkaa Keski-Suomeen asiantuntijaverkoston jäsen

Räsänen, Pekka

- Celia- Näkövammaisten kirjasto: johtokunnan jäsenyys
- Cognition Matters foundation: tieteellisen ohjausryhmän jäsenyys
- Dyscalculia Assessment project Aarhus Universitet (Ministry of Education in Denmark): tieteellisen ohjausryhmän jäsenyys

Salmi, Paula

- NMI-Bulletin -lehden toimituskunnan jäsen
- Kielipolku -lehden toimituskunnan jäsen
- Aivoliiton Arjen vinkit vanhemmille -hankkeen ohjausryhmän jäsen
- vertaisarviointi kansainvälisissä julkaisuissa

NIILO MÄKI -SÄÄTIÖN VALTUUSKUNTA JA HALLITUS 2018

Niilo Mäki -säätiön valtuuskunta vuonna 2018

Niilo Mäki Säätiön hallintoelimiä ovat valtuuskunta ja hallitus. Valtuuskuntaan kuuluu puheenjohtaja ja 12-15 muuta jäsentä, jotka valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Valtuuskunnan sääntömääräisissä kokouksissa käsitellään mm. toimintakertomus ja tilinpäätös (kevätkokous) sekä seuraavan vuoden toimintasuunnitelma (syyskokous). Valtuuskunnan jäsenet vuonna 2018 olivat (suluissa viimeinen valintavuosi).

Lea Pulkkinen, pj	(2016) Haukkalan säätiö
Onerva Mäki	(2017) Niilo Mäen perikunta
Marja-Leena Laakso	(2016) Jyväskylän yliopistosäätiö
Raimo Lappalainen	(2016) Jyväskylän yliopistosäätiö
Nico Holmberg	(2016) Jyväskylän kaupunki
Mikko Aro	(2017) Jyväskylän yliopistosäätiö
Nina Hovén-Korpela	(2015) ADHD-liitto ry
Tiina Viljanen	(2015) Aivoliitto ry
Marju Silander	(2016) Suomen CP-liitto ry
Katariina Pärnä	(2017) Mannerheimin lastensuojeluliitto
Leena Kokko	(2017) Kehitysvammaliitto
Ulla Laine	(2017) Opetushallitus
Anne Vierelä	(2016) Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Berndt-Johan Lindström	(2017) Svenska Kulturfonden

Niilo Mäki -säätiön hallitus vuonna 2018

Niilo Mäki Säätiön hallitukseen kuuluu puheenjohtaja sekä 4-6 jäsentä varajäsenineen. Valtuuskunta nimeää hallituksen vuodeksi kerrallaan. Seuraavassa hallituksen jäsenet sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä vuonna 2018.

Jäsen

Päivi Fadjukoff, puheenjohtaja
Matti Kuorelahti
Timo Ahonen
Ulla Richardson
Paavo Leppänen, varapuheenjohtaja
Päivi Kalilainen
Anne Korhonen

Varajäsen

Onerva Mäki
Hannu Savolainen
Tiina Parviainen
Reija Alen
Ilkka Mäkitalo
Airi Valkama
Kirsi Kallionpää